

VILNIAUS UNIVERSITETAS

ŠIAULIŲ AKADEMIJA

Neringa Šileikaitė

MUZIKOS PEDAGOGIKOS STUDIJŲ PROGRAMA

II kurso studentė

**Vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimas mokykloje:
pedagogų požiūrio analizė**

Magistro studijų baigiamasis darbas

Darbo vadovė

Doc. Birutė Janonienė

Šiauliai, 2024

Studijuojančiojo, teikiančio baigiamąjį darbą,**GARANTIJA****WARRANTY of Final Thesis**

<i>Vardas, pavardė</i> Name, Surname	Neringa Šileikaitė
<i>Padalinys</i> Faculty	Šiaulių akademija Šiauliai Academy
<i>Studijų programa</i> Study Programme	Muzikos pedagogikos magistro studijų programa Music pedagogy Master's degree program
<i>Darbo pavadinimas</i> Thesis topic	Vyresniųjų klasių mokinių, muzikinių renginių organizavimas mokykloje: pedagogų požiūrio analizė Organisation of Musical Events for Senio Student at School: Analysis of Teachers' Attitudes
<i>Darbo tipas</i> Thesis type	Baigiamasis darbas Final Thesis

Garantuoju, kad mano baigiamasis darbas yra parengtas sąžiningai ir savarankiškai, kitų asmenų indėlio į parengtą darbą nėra. Jokių neteisėtų mokėjimų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

I guarantee that my thesis is prepared in good faith and independently, there is no contribution to this work from other individuals. I have not made any illegal payments related to this work.

Šiame darbe tiesiogiai ar netiesiogiai panaudotos kitų šaltinių citatos yra pažymėtos literatūros nuorodose.

Quotes from other sources directly or indirectly used in this thesis, are indicated in literature references.

Aš, Neringa Šileikaitė, pateikdamas (-a) šį darbą, patvirtinu (pažymėti)

I, Neringa Šileikaitė, by submitting this paper confirm (check)

Embargo laikotarpis**Embargo Period**

Prašau nustatyti šiam baigiamajam darbui toliau nurodytos trukmės embargo laikotarpį:

I am requesting an embargo of this thesis for the period indicated below:

☐ _____ 36 _____ mėnesių / months

(embargo laikotarpis negali viršyti 60 mėn. / an embargo period shall not exceed 60 months).

☒ Embargo laikotarpis nereikalingas / no embargo requested.

Embargo laikotarpio nustatymo priežastis / Reason for embargo period:

SANTRAUKA

Darbe aptariamos renginių organizavimo galimybės mokykloje. Magistro darbo tikslas – atskleisti mokytojų požiūrį į muzikinių renginių organizavimo galimybes bendrojo ugdymo mokykloje. Darbo tikslui pasiekti iškelti šie uždaviniai: išanalizuoti renginių sampratą ir organizavimo principus; apibūdinti muzikinių renginių bendrojo ugdymo mokykloje specifiką; aptarti vyresniųjų klasių mokinių amžiaus tarpsnį; atlikus empirinį (kokybinį) tyrimą identifikuoti mokytojų požiūrį į muzikinių renginių organizavimą mokykloje. Tyrimo objektu pasirinktas vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimas bendrojo ugdymo mokykloje. Išanalizavus mokslinę literatūrą gautos šios išvados: renginys – tai vieningas, laike ir erdvėje apribotas žodžių, veiksmy, vaizdų junginys, skirtas tam tikrai temai atskleisti ir išreikštas atitinkamomis priemonėmis bei metodais. Renginiai jungia visuomenę, vysto kultūrą, neleidžia pamiršti praeities įvykių, suteikia žmonėms motyvaciją tobulėti ir domėtis pasauliu. Tai laikini įvykiai ir kiekvienas jų yra trukmės, aplinkos, vadybos ir žinių visuma. Organizuojant muzikinius renginius mokykloje reikėtų vadovautis amžiaus skirstymu, kad kuriant programą būtų galima atsižvelgti į tos amžiaus grupės poreikius, fizines ir dvasines galimybes, pedagoginius tikslus ir uždavinius. 9-12 klasių mokiniai išgyvena vidurinėsios ir vėlyvosios (15-19m.) paauglystės laikotarpį. Moksleiviai emocionalūs, jų nuomonė greitai keičiasi, jie nori neišsiskirti iš kitų, būti išgirstais. Svarbu paminėti, jog mokiniai kenčiantys nuo potrauminio streso sindromo vengs dėmesio, bus ypatingai uždari ir norės jų interesus atitinkančių veiklų. Kokybinis tyrimas atskleidė jog mokiniams, renginiai yra reikalingi, deja ne visi noriai juose dalyvauja ir prisideda prie organizavimo. Tam, kad vyresniųjų klasių mokiniai įsitrauktų į organizavimą, mokytojai skiria nemažai dėmesio jų įdėjoms ir kūrybiškumo laisvei reikštis, pasitikėjimo ir tarpusavio ryšio kūrimui, ugdytinių motyvacijai. Kartu bendradarbiaudami jie sprendžia iškilusias problemas, skatina visas mokinių iniciatyvas. Būtina nuolat ieškoti naujų galimybių įtraukti ugdytinius į muzikinių renginių kūrimo procesą, rasti laiko pagalbai, motyvacijai, įkvepiančiam žodžiui, kad mokiniai vis labiau pasitikėtų savo jėgomis ir sukurtų kuo daugiau gražių, prasmingų muzikinių renginių. Esminiai žodžiai: organizavimas, motyvacija, paauglystė, mokykla

Šileikaitė N. Possibilities of organising a musical events in a general education school. Analysis of teachers' attitude. / supervisor doc. B. Janonienė; Vilnius University Šiauliai Academy, Institute of Education. Šiauliai, 2024. – p. 49

SUMMARY

The possibilities of organizing events at school are discussed in the work. The aim of the Master's thesis is to reveal the teachers' attitudes towards the possibilities of organising musical events in a school of general education. To achieve this goal, the following objectives were set: to analyse the concept and principles of organising events; to describe the specifics of musical events in a school of general education; to discuss the age range of pupils in the upper grades; to identify teachers' attitudes towards organising musical events in school through an empirical (qualitative) research. The object of the study was the organisation of musical events for senior pupils in a general education school. The analysis of the scientific literature led to the following conclusions: an event is a unified combination of words, actions, images, limited in time and space, intended to reveal a certain theme and expressed by appropriate means and methods. Events bring society together, develop culture, prevent forgetting the past, and motivate people to develop their knowledge and interest in the world. They are temporary events and each one is a combination of duration, environment, management and knowledge. The organisation of musical events in school should be based on age-grouping so that the needs, physical and mental capacities, pedagogical aims and objectives of the age group can be taken into account when designing the programme. Pupils in Years 9-12 are going through middle and late adolescence (15-19 years). They are emotional, their opinions change quickly, they want to stand out and be heard. It is important to note that pupils suffering from PTSD will avoid attention, be extremely withdrawn and want activities that match their interests. The qualitative research revealed that students need events, but unfortunately not all of them are willing to participate and contribute to the organisation. In order to get pupils in the upper grades involved in the organisation, teachers pay a lot of attention to their input and freedom of creativity, to building trust and rapport, and to motivating pupils. They work together to solve problems and encourage all pupils' initiatives. It is necessary to constantly look for new opportunities to involve pupils in the process of creating musical events, to find time for support, motivation, and inspiring words, so that pupils become more and more confident in their own abilities and create as many beautiful and meaningful musical events as possible.

Keywords: organisation, motivation, adolescence, school.

TURINYS

ĮVADAS	6
1. MUZIKINIŲ RENGINIŲ BENDROJO UGDYMO MOKYKLOJE	9
1.1. Renginių samprata ir organizavimo principai	9
1.2. Muzikinių renginių tipai	12
1.3. Muzikinių renginių organizavimo specifika bendrojo ugdymo mokykloje	14
1.4. Mokyklos bendruomenės įtraukimas į muzikinius renginius	17
1.5. Pedagogo vaidmuo renginių organizavimo procese	20
2. VYRESNIŲJŲ KLASIŲ MOKINIŲ AMŽIAUS TARPSNIO CHARAKTERISTIKA.....	22
2.1. Vyresniojo amžiaus tarpsnio mokinių psichosocialinė raida	22
2.2. Vyresniųjų klasių mokinių motyvavimo veiklai būdai	24
3. PEDAGOGŲ POŽIŪRIS Į MUZIKINIŲ RENGINIŲ ORGANIZAVIMĄ MOKYKLOJE	27
3.1. Tyrimo organizavimas ir imtis	27
3.2. Tyrimo rezultatų analizė	30
IŠVADOS	44
LITERATŪROS SĄRAŠAS	45
PRIEDAI	49

IVADAS

Tyrimo problema. Pasaulis nesustabdomai keičiasi kiekvieną dieną. Keičiamės mes patys, mūsų aplinka, žmonės su kuriais leidžiame laiką. Dėl savo patirtų išgyvenimų, bandymo prisitaikyti prie sparčiai tobulėjančio pasaulio, požiūrio į jį, mes išgyvename įvairias permainas. Suaugusieji turi daugiau gyvenimiškos patirties, todėl dažnai lengviau susitvarko su įvairiais iššūkiais. Tačiau kalbant apie bręstančias asmenybes, 15-18 metų paauglius, turime suvokti, jog šie jauni žmonės dar tik ieško savo individualaus kelio, kuriuo eis. Todėl jų pasaulėžiūra ir gyvenimiški sprendimai skirsis nuo mūsiškių. Mes galime priimti ir palaikyti jų pasirinkimus ir gražiai išsakyti kritiką arba galime nepritari ir stoti į kovą su paauglišku užsispyrimu. Jie dar tik mokosi atrasti save, pažinti tai, kas jiems patinka, siekti savo užsibrėžtų tikslų. Šiuolaikiniai paaugliai yra labai smalsūs, domisi naujovėmis, aplinkiniu pasauliu. Suaugęs ir patirties prikaupęs žmogus supranta, kad jam, deja, neretai tenka prisitaikyti ir daryti tai, kas nepatinka, tačiau jaunai asmenybei tai suvokti yra sunku. Gyvenime mums tenka daug dirbti, bendrauti, kurti įvairius santykius, išmokti, kad nevisada kažkas ateis palaikyti, pagirti, ar motyvuoti eiti pirmyn. Tuo tarpu šiuolaikiniams paaugliams, pripratusiems prie greitėjančio pasaulio tempo yra sunku suvokti, jog viskas, ką veikiamo gyvenime užima daug laiko ir praradus susidomėjimą, negalima sustoti ir viską mesti. Paauglių link artėja svarbūs pasirinkimai, pakeisiantys jų įprastus gyvenimus. Tai gąsdina ir kelia baimę, neužtikrintumo jausmą, klausimus į kuriuos dar nėra atsakymų (Damon, Menon, Kendall, 2008). Ir kai baimė užklumpa, ne visi yra pajėgūs likti motyvuotais ir drąsiais. Todėl kiti pasirenka likti nuošalyje ir stebėti kitus. Nereikia pamiršti, kad 9-12-tų klasių mokiniai yra vėlyvojoje paauglystėje. 15-19 paauglystės metai – tai vis dar maištavimo laikotarpis. Pykčiai su tėvais, norėjimas greičiau tapti suaugusiuoju, vis dar aplankantys pamąstymai, kad pasaulis nusiteikęs prieš juos. O jei kamuoja potrauminio streso sindromas, dėl patirtų sunkių išgyvenimų – kad pasaulis jų neapgynė. Darbas su jais dažnai gana sudėtingas dėl jų priešiško jausmo aplinkiniams. Todėl reikia nemažai jėgų atiduoti tam, kad įgauti jų pasitikėjimą.

Mokinio asmenybės formavime yra svarbu ugdyti mokinių gebėjimą organizuoti. Žinios, kurias jie įgauna mokydamiesi organizuoti renginius lydi juos ir po mokyklos baigimo. Kadangi jos yra universalios, tad tikėtina, kad ateityje gali atsirasti galimybės jas pritaikyti bet kokioje srityje. Čia didelį vaidmenį atlieka pedagogas. Nuo jo gebėjimo motyvuoti mokinius priklausys, ar jie išmoks siekti savo tikslų, ar jie dalyvaus renginiuose, ar jie padės juos organizuoti ir kt. Taigi visko pradžia užsimezga mokykloje, kur mokiniai praleidžia didžiąją laiko dalį mokydamiesi. Renginių

netrūksta, bet trūksta mokinių, kurie būtų tikslingai motyvuoti ir norėtų prisidėti prie organizuojamo renginio. Todėl šiuo požiūriu, yra svarbu išsiaiškinti, kokios gali būti paauglių motyvavimo galimybės organizuojant muzikinius renginius bendrojo ugdymo mokykloje.

Temos aktualumas. Mokiniai mokydami mokykloje įgyja nemenką kiekį žinių iš įvairių mokomųjų pamokų. 9–12-tų klasių mokiniams svarbu gauti pagrindus, kuriais naudodamiesi ateityje galėtų siekti savo užsibrėžtų tikslų. O tam, kad galėtų tai padaryti jiems reikia ne tik gerai mokytis, bet ir būti motyvuotiems siekti aukštumų. Šiuo atveju pedagogo vaidmuo skirtas, greta kompetencijų, įgyjamų formalaus ugdymo pamokose, parodyti ugdytiniams sritis, kuriose atsiskleistų jo neformalus gebėjimai – gebėjimas kurti, gebėjimas organizuoti, vadovauti ir kt. Pedagogui svarbu būti asmeniu, kuris parodo, kad kelių ir pasirinkimų yra daug. Tad svarbu rasti bendrą kalbą su paaugliu, motyvuoti jį siekti tikslų, nekritikuoti jo už nesėkmes, o aptarti galimybes pasiekti geresnių rezultatų. Tiek tėvai, tiek mokytojai turi suprasti, kad tai pereinamasis laikotarpis ir reikia padėti paaugliui tai išverti, nekaltinant jo už tokį elgesį, o nukreipiant jo mintis tikslingai ir suprantant tai, kaip normalų raidos laikotarpį (Žukauskienė, 2012, Jakubauskienė, 2018.)

Apie renginius ir jų organizavimo ypatumus rašė Paulavičiūtė (2008), Guzauskas (2012), Rauhe, Demmer (2004), Getz (2008), Bagdonienė, Bagdonas (2004) ir kiti. Renginių organizavimo reikšmę bei specifiką nagrinėjo Kvieskienė (2003), Jovaiša (2001), Bowdin (2010), Berner (2017) ir kiti autoriai. Apie amžiaus tarpsnio psichologinę charakteristiką rašė Slušnys, Šukytė (2014), Žukauskienė (2012), Jakubauskienė (2018), Legkauskas (2013) ir kt. Mokinių motyvavimo veiklos būdus, bei pedagogo vaidmenį mokinių gyvenime nagrinėjo Brilė (2017), Vanagaitė (2015), Adaškevičienė (2007), Balčiūnienė (1996), Williams (2011).

Kadangi susistemintos informacijos šia tirama tema nėra daug, tampa aišku, jog mokslinių darbų apie gimnazistų galimybes ir motyvavimą organizuoti muzikinius renginius trūksta, todėl tai galime įvardinti, kaip aktualią šių dienų pedagoginę problemą.

Tyrimo objektas – vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimas bendrojo ugdymo mokykloje.

Tyrimo tikslas – atskleisti pedagogų požiūrį į vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimo galimybes bendrojo ugdymo mokykloje.

Tyrimo uždaviniai:

- 1) išanalizuoti renginių sampratą ir organizavimo principus;
- 2) apibūdinti muzikinių renginių bendrojo ugdymo mokykloje specifiką;
- 3) aptarti vyresniųjų klasių mokinių amžiaus tarpsnį;

- 4) atlikti empirinį (kokybinį) tyrimą siekiant išsiaiškinti pedagogų požiūrį į vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimą bendrojo ugdymo mokykloje.

Tyrimo metodologija.

Siekiant atskleisti mokytojų požiūrį į vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimą bendrojo ugdymo mokykloje buvo atliktas empirinis (kokybinis) tyrimas, kuris buvo suskirstytas į kelis etapus: 1) teorinis tyrimo įdėjos pagrindimas; 2) kokybinio tyrimo planavimas; 3) tyrimo duomenų analizės procesas.

Tyrimo metodai: mokslinės ir metodinės literatūros analizė, kokybinis tyrimas.

Tyrimo imtis ir atranka. Tyrime dalyvavo 7 informantai – Šiaulių, Vilniaus ir Tytuvėnų bendrojo ugdymo mokyklose dirbantys muzikos mokytojai.

Tyrimo etapai ir organizavimas:

1. 2022 m. – 2024 m. – metodologinis pasirengimas tyrimui, parengtas tyrimo dizainas.
2. 2023 m. gruodžio mėn. – 2024 m. balandžio mėn. – mokslinės ir metodinės literatūros analizė, parengta teorinė magistro darbo dalis.
3. 2024 m. gegužės mėn. – surinkti kokybinio tyrimo duomenys, atlikta tyrimo duomenų analizė, suformuluotos empirinio tyrimo išvados.

Darbo naujumas, teorinis ir praktinis reikšmingumas. Atliktų mokslinių tyrimų apie muzikinių renginių organizavimą yra, tačiau vyresniųjų klasių mokinių įsitraukimo galimybės į muzikinių renginių organizavimą bendrojo ugdymo mokykloje nėra plačiai tiriamos. Todėl šio magistro darbo rezultatai gali būti paskatinimas mokslininkams domėtis šia aktualia pedagogine tema ir atlikti išsamesnius mokslinius tyrimus apie vyresniųjų klasių mokinių muzikinių renginių organizavimą bendrojo ugdymo mokykloje.

Darbo struktūra: magistro darbą sudaro įvadas, trys skyriai, išvados, naudotos literatūros sąrašas (47) ir priedai (1).

1. MUZIKINIŲ RENGINIŲ BENDROJO UGDYMO MOKYKLOJE

1.1. Renginių samprata ir organizavimo principai

Pasaulyje kylant bendram gyvenimo lygiui, norui išreikšti save ir tobulėti kaip asmenybei, vis labiau juntamas kultūrinių, meninių ir dvasinių vertybių poreikis. Ne tik jaunoji karta, bet vis daugiau ir vyresnio amžiaus žmonių domisi kultūra, vykstančiais renginiais, įvairiais pasirodymais. Renginiai turi unikalią savybę fiziškai suburti žmones į vieną bendrą erdvę, skatinti juos komunikuoti ir megzti ryšius. Gyvenime yra daug rutinos ir kasdienybės, o renginiai leidžia nuo jų atitrūkti, pasidžiaugti gyvenimu. Visuomenė noriai į juos vaikšto ir drąsiai diskutuoja apie renginių kokybę, pavykusius ar nepavykusius pasirodymų momentus. Visi svarbiausi mūsų gyvenimo įvykiai vienaip ar kitaip susieti su renginiais. Pasaulyje, kuris vis labiau sujungtas su informacinėmis technologijomis, vis labiau vertinamas tiesioginis bendravimas gyvai. Tai rodo, jog žmonės nori žinoti vis daugiau apie mus supantį pasaulį ir vis dažniau būti jo dalimi ne tik per telefono ar kompiuterio ekraną. Vis didesnes žmonių mases suburiančios renginiai motyvuoja ir tuos, kurie renginius organizuoja. Po kiekvieno pasisėkusio ir nepasisėkusio renginio organizatoriai pergalvoja savo klaidas ir ruošiasi dar stropiau dėl tų, kurie ateina stebėti ir įvertinti renginių (Guzauskas, 2012).

Pastaruoju metu dominuoja renginių įvairovė – nuo kasmetinių mokyklos švenčių iki bet kokio vykstančio festivalio. Renginys – tai vieningas, laike ir erdvėje apribotas žodžių, veiksmų, vaizdų junginys, skirtas tam tikrai temai atskleisti ir išreikštas atitinkamomis priemonėmis bei metodais (Surginienė, 1987). Renginiai – laikini įvykiai. Jie turi tam tikrą trukmę, kuri planuotiems renginiams yra paprastai nustatyta ir paskelbta. Jie yra laikini dalykai ir kiekvienas jų yra trukmės, aplinkos, vadybos ir žmonių visuma (Getz, 2008).

Renginius galima skirstyti į šias grupes:

- informaciniai – publicistiniai (minėjimai, seminarai, kursai, diskusijos ir kt.);
- kultūriniai – (vakaronės, liaudies šokių vakarai, etnografinės šventės, koncertai, mokyklinės šventės ir kt.);
- sportiniai (varžybos, turnyrai, sąskrydžiai ir kt.);
- pramoginiai (diskotekos, gimtadieniai festivaliai, šeimos šventės ir kt.).

Renginiai suburia visuomenę, vysto kultūrą, neleidžia pamiršti praeities įvykių, suteikia žmonėms motyvaciją tobulėti ir domėtis pasauliu, jie padeda pažinti, bei įprasminti tikrovę. Renginio organizavimas – sudėtingas daugialypis procesas. Tai procesas, apimantis įvairius komponentus, iš kurių kiekvienas, tam tikram organizavimo etapui, yra svarbiausias. Išskirti galima štai tokius renginio organizavimo komponentus (principus):

Aktyvo subūrimas ir darbų paskirstymas. Šiame procese reikalingas kūrybingų ir darbščių žmonių kolektyvas. Tai žmonės, kurie aptaria renginio sumanymą, progą, vietą, laiką, trukmę, galimybes bei kitus renginio veiksnius. Pasiskirsto darbus. Beveik nėra tokio renginio, kurį galėtų suorganizuoti vienas žmogus.

Scenarijaus sudarymas. Formuojant scenarijų reikia daug darbo ir atsakomybės. Reikia žinoti galimybes, kūrybinį potencialą, maksimaliai panaudoti renginio dalyvių meninius talentus.)

Reklama. Gerai sukurta reklama gali intriguoti ir teigiamai nuteikti būsimus renginio dalyvius. Dažniausios reklamos pavišinio priemonės yra skelbimai, plakatai, kvietimai, pavišinama informacija internete, kad žmonės galėtų dalintis. Reklama turi būti skoninga, kad patrauktų dėmesį, tačiau neužgožtų savo tikrojo reklamos tikslo – informacijos, kuri turi būti išsami, aiškiai suprantama, meniška

Apipavidalinimas. Du apipavidalinimo aspektai – vaizdinis ir garsinis. Vaizdinis – tai viskas, ką renginio metu matome: scenografija, dekoracijos, apšvietimas, vedėjų kostiumai, net padėjų išvaizda ar vaišių ant stalo papuošimas ir pan.

Garsinis – tai muzika ir garso efektai. Muzikinis repertuaras priklauso nuo temos, renginio pobūdžio ir auditorijos. Muzika renginyje ne tik gali skambėti muzikiniuose numeriuose, bet taip pat papildyti temą, pagilinti pagrindinę mintį, taip pat tai gali būti kaip foninė muzika. Jos paskirtis sukurti renginio nuotaiką, atmosferą. Muzikai padedant renginys tampa menine visuma.

Repeticijų organizavimas. Tai svarbus darbas. Dalyvaujantys renginiuose atlikėjai turi būti išbandę aikštelę, žinoti kas kur yra, žinoti tvarką. Repetacijos yra proga padaryti visus bendraminčiais. Bendro tikslo siekėjais, kūrėjais. Viskas turi būti aišku. Organizatoriai turi parodyti pagarbą ir suteikti aiškią informaciją apie tai, ką, kada ir kur reikia daryti.

Prizų, suvenyrų parinkimas. Parodomas gražus gestas renginio metu įteikiant prizus ar suvenyrus. Ypatingai tuomet, kai renginys turi varžymosi, konkurencijos elementų. Taip pelnytai įvertinami nuopelnai, žinios ir pastangos, pagyvinama renginio atmosfera. Prizai turi atitikti renginio temą, ką papildyti. Būtina rasti išradingą pateikimo formą.

Remėjų paieška, padėka jiems. Daugelis didelės apimties renginių yra remiami finansiškai, arba produkcija. Mokykliniams renginiams, dažnai labai kukliems, tų rėmėjų nereikia. Bet atsiradus didesniems kūrybiniais pasireiškimams, fantazijoms, didesniems dalyvių skaičiams, mokykla nebeišgali padengti visų išlaidų. Tuomet yra proga sužinoti, kokios įmonės, įstaigos yra mieste, kaip jos galėtų prisidėti ir kodėl galėtų tai daryti.

Padėka gali būti reiškiamą įvairiai. Vieni noriai išklauso renginio metu sakomo teksto, kiti neleidžia to daryti. Todėl protingiausia tai aptarti dar renginio organizavimo metu. Taip pat padėką pareikšti ir raštu – padėkoti asmenims padėjusiems įgyvendinti moksleivių kūrybinius sumanymus, taip pat, prisidėjusiems. (Paulavičiūtė, 2008).

Kaip teigia Bagdonienė ir Bagdonas (2004), organizacinei ir vadybinei veiklai reikalingos tam tikros vadovo savybės. Vienas iš pagrindinių vadovo-vadybininko sugebėjimų, reikalingų kiekvienam – tai gebėjimą ir patirtį paversti veikla. Be didžiulio kūrybiškumo, intuicijos, kompetencijos įvairiose veiklos srityse, žinių, meninio jautrumo ir tolerancijos, būtina meilė menui, entuziazmas. Tai ir yra pagrindinė varomoji muzikinės organizacijos vadovo jėga, padedanti įveikti visus jo veiklos kelyje iškylančius sunkumus. Tam, kad įveikti šiuos sunkumus, organizatorius turi turėti tokias pagrindines savybes:

- Savikontrolė, organizaciniai sugebėjimai.
- Nenumatytų sunkumų ir galimų rizikų įvertinimas.
- Tolerancijos derinimas su pozicijos laikymu.
- Atsakomybės jausmas ir gebėjimas teisingai reikalauti jo iš kitų.
- Kūrybiškumas ir sugebėjimas naudoti originalumą. Improvizaciniai sugebėjimai.
- Vaizduotė. Mokėjimas „užkrėsti“ visus savo matoma vizija.
- Sukurti pasitikėjimą, būti žmogiškam, rasti bendrą kalbą, mokėti priimti ir kito nuomonę.
- Gebėti spinduliuoti entuziazmą ir charizmą. (Rauhe, Demmer, 2004).

Žmonės neįgyja visų savybių iš karto. Visi esame labai skirtingi todėl ir mūsų elgesys labai sudėtingas procesas susidedantis iš asmeninių, jau turimų savybių ir aplinkos poveikio. Tad naujus bruožus mes įgauname pastatydami save į situacijas, kuriose mes jaučiamės nepatogiai. Drąsos pasirodyti scenoje mes negalime įgauti būdami namuose, todėl turime eiti ant scenos ir t.t. Kaupdami patirtį mes išmokstame ko nors naujo, vis dažniau atpažįstame tam tikras situacijas ir jau žinome kaip jose elgtis. Tokiu būdu mes įgauname įvairias savybes, kurias galime panaudoti ir organizuodami renginius ir taip pat išsiugdyti naujas dalyvaujant organizavime. (Kotler, 2000)

Renginyss neturėtų prasmės, jei nebūtų auditorijos, kuriai jis skirtas. Klausytojų, žiūrovų būna įvairių tipų. Todėl ir renginiai gali būti diferencijuojami pagal auditoriją, kuriai jie skirti. Tokiu tikslu auditorija skirstoma įvairiais aspektais. Tai būtų: pagal pomėgius (bendri interesai); profesijas (mokytojams, medikams, kariams ir kitų specialybių atstovams); nacionalinę sudėtį. Diferencijavimas dažnai rekomenduojamas norint pasiekti geresnį rezultatą, geriau suprasti klausytoją, atitikti jo poreikius.

Apibendrinant galima teigti, kad renginys – tai vieningas, laike ir erdvėje apribotas žodžių, veiksmų, vaizdų junginys, skirtas tam tikrai temai atskleisti ir išreikštas atitinkamomis priemonėmis bei metodais. Renginiai suburia žmones į bendrą erdvę, suteikia galimybę pailsėti nuo kasdienių darbų, pasidžiaugti gyvenimu. Renginys turi savo tikslus, uždavinius, struktūrą, grupes, organizavimo komponentus, savybes, bei žiūrovus. Renginiai gali būti skirstomi į informacinius, kultūrinius, sportinius ir pramoginius. Pagal tai, koks renginys rengiamas, renkasi ir žiūrovai, kuriems tai aktualu.

1.2. Muzikinių renginių tipai

Dabartinis pedagogikos ir mokyklos etapas reikalauja naujoviškų metodų sprendžiant mokinio kūrybiškumo užduotis. Mokykloje svarbu orientuotis į kūrybingo asmens formavimą. Pedagogai suvokia, kad skirtingiems žmonės reikia nevienodų pastangų kūrybiškumo ugdymui. Jie yra savo sričių profesionalai, išsamiai susipažinę su vaikų raidos ypatumais, todėl tai suteikia jiems tinkamas žinias, kurias jie gali taikyti ieškant originalių ugdymo galimybių. Viena iš jų yra įvairūs renginiai mokyklose. Anksčiau aptarėme, kokios renginių grupės sudaro renginius. Dažnai renginiai skirstomi pagal jų apimtį. (Bowdin, 2010, Jago, 1997). Jago (1997) teigimu, renginio dydis yra svarbiausia charakteristika padedanti išskirti renginių tipus. Jis išskiria keturias kategorijas apibūdinančias renginių tipus:

- *Vietinės reikšmės renginiai.* Tai renginiai vykstantys mokyklos nutarimu: Rugsėjo 1-oji, šimtadieniai, karnavalai ir pan.
- *Nedideli regioniniai renginiai.* Tai renginiai vykstantys įtraukiant ir kitas mokyklas: anglų, vokiečių konkursai, konferencijos, miesto ar miestelio koncertai, kuriuose dalyvauja mokiniai);
- *Valstybiniai renginiai.* Tai renginiai vykstantys šalies mastu ir pritraukiantys nemažą visuomenės dalį: Vasario 16-toji, Sausio 13-toji, Karaliaus Mindaugo diena ir pan.

- *Nacionalinės reikšmės renginiai.* Tai renginiai pritraukiantys mūsų ir kitų šalių žmones: Dainų šventė, Gaudeamus, įvairūs festivaliai, kaip Karklės festivalis ar Granatos live.
- *Vietos renginiai* – dažniausiai skirti vietos bendruomenei, yra organizuojami tam, kad patenkintų socialinius, malonumų, pasilinksminimo poreikius. Tokie renginiai skatina pasitenkinimo (pasilinksminimo) jausmą, didina mokinių įsitraukimą į įvairias veiklas toleranciją ir pan.
- *Nedideli regioniniai renginiai* – tokie renginiai skatina mokinių konkurencijos įgūdžius, taip pat motyvuoja siekti pergalės ir užsibrėžto tikslo. Juose dažnai įtraukiamos artimiausios regiono mokyklos. Jie skirti konkursams rengti, miesto ar miestelio koncertams ir pan.
- *Valstybiniai renginiai* – jie dažniausiai skirti įvairiems mitingams, akcijoms. Tokie renginiai dažnai suteikia vieningumo jausmą, pakylėjimą ir pan. Neretai juose koncertuoja tik kviestiniai chorai, ansambliai ar pavieniai garsūs atlikėjai.
- *Dideli renginiai* – tai retai vykstantys dideli renginiai susieti su konkrečia vieta. Tokie renginiai lengvai atpažįstami ir didina miestų, regionų atpažįstamumą. Taip pat dažnai šios įvairios šventės skirstomos pagal jų temą. Žmogus, kuris ieško į kokį renginį nueiti iš karto nuteikiamas, ko ten galima bus tikėtis ir ką patirti. Temų yra daugybė, kurios yra naudojamos klasifikavimui, bet pagrindinės būtų: menas, muzika, kultūra, etniškumas, sportas, pramogos bei religija. Šie kultūriniai renginiai laikomi vienais iš pagrindinių atsinaujinimo priemonių, nes jie skatina aktyvias veiklas, bendradarbiavimą, toleranciją, tikslų siekimą, motyvaciją. Berner (2017)

Dar vienas iš klasifikavimo kriterijų yra gebėjimas pritraukti žmones t.y. žiūrovus. Autoriai teigia, kad renginiai suskirstyti pagal galimybę pritraukti lankytojus. Kiekvienas renginių tipas pritraukia skirtingą kiekį dalyvių bei žiūrovų. Nuo renginio specifikos skiriasi ir dalyvaujančių amžius. Dažniausiai renginio reklamoje nurodomas amžius, kad žmonėms planuojantiems dalyvauti, būtų paprasčiau nuspręsti kuris renginys priimtinesnis jei planuojama jame lankytis su mažais vaikais. Į kai kuriuos koncertus vaikai iki tam tikro amžiaus yra neįleidžiami, o į kitus renginius galima patekti, mažiesiems uždėjus tam skirtas ausines, kurios apsaugo jų ausis nuo didelio garso. Amžiaus cenzą nustato renginio organizatoriai. Taip pat svarbūs aspektai yra organizavimo dažnumas, renginio trukmė ir autentiškumas. Kitas klasifikavimo būdas yra renginių produkcija ir programa. Pagal šį būdą renginiai skirstomi:

- ar pasirodymą atlieka profesionalai, ar mėgėjai;
- ar konkuruojantis formatas ar ne;
- ar vyksta po atviru dangumi, ar uždaroje patalpoje;
- koks žiūrovų ir dalyvių įsitraukimas;
- ar renginys mokamas ar nemokamas (Jago, 1997, p. 44).

Galima pastebėti, kad renginių skirstymas į tipus yra labai painus, tačiau apibendrinant galima teigti, kad renginių skirtų kultūrinio gyvenimo komunikavimui tipų egzistuoja labai daug, o patys renginiai klasifikuojami pagal įvairiausius kriterijus.

1.3. Muzikinių renginių organizavimo specifika bendrojo ugdymo mokykloje

Daugelis aptartų organizacinių principų taikoma mokyklos sąlygomis. Dažniausiai renginius skirstant pagal amžiaus grupes, muzikiniai renginiai gali būti skirti vaikams ir suaugusiems. Taip pat vaikams ir jaunimui ar vyresnio amžiaus žmonėms. Kalbant apie muzikinio renginio organizavimą mokykloje, mums aktualiau yra vaikai ir jaunimas, nes tokiuose renginiuose jų dalyvauja daugiausiai. Ne tik dalyviai, bet ir žiūrovai dažnai būna tik mokyklos bendruomenė. Renginių organizatoriams reikėtų vadovautis amžiaus skirstymu, kad kuriant programą būtų galima atsižvelgti į tos amžiaus grupės poreikius, fizines ir dvasines galimybes, pedagoginius tikslus ir uždavinius, asmenybės formavimosi ar tobulėjimo procesą ir kitokius veiksnius. Tokiu atveju visi renginio komponentai bus maksimaliai pritaikyti konkrečiai amžiaus grupei. Juk organizatoriams svarbu, kad visas turinys auditorijai būtų lengvai suprantamas, įdomus ir artimas. Žinoma, šiuo principu vadovautis reikia ne visada. Yra renginių, kuriuose dalyvauja ir tėvai, seneliai ar miesto/kaimo gyventojai. Svarbus bendras siekis, kuriems gal net būtinas kelių kartų ar grupių dalyvavimas.

Siekiant, kad vaikai ugdytų savo kūrybines išraiškas, kompetencijas, taptų sąmoningomis asmenybėmis, sugebančiomis atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas ir aktyviai veikti visuomenėje bei prisitaikytų prie kintančios aplinkos, mokykla turi tinkamai pasirūpinti popamokinės veiklos organizavimu. Tuo pačiu turi sudaryti sąlygas atsiskleisti vaiko individualybei, paskatinti per saviauklą ugdyti savo asmenybę. Šie tikslai yra siekiami per visą vaiko ugdymo procesą – per pamokas ir užklausinę veikloje (Bitinas, 2000, Jovaiša, 2001; Wyse, Dowson, 2013).

Dažnai popamokinė veikla yra siejama su įvairiais renginiais, kurie praskaidrina moksleivių kasdienybę, skatina įsitraukti į popamokinę veiklą, vienokiu ar kitokiu būdu save

realizuojant patiems dalyvaujant ar stebint kitus. Renginiuose dalyvauja ne tik patys mokiniai, bet ir jų tėvai, visa mokyklos bendruomenė. Tai skatina glaudų bendravimą ir bendradarbiavimą, tarpusavio pagalbą ir supratimą. Lietuvos kultūros ir švietimo įstaigose vyrauja gana platus renginių pasirinkimas. Renginiai gali būti klasifikuojami įvairiai. Kvieskienė (2003) išskiria 5 renginių grupes:

- reprezentacinius – tai renginiai, kuriais mokykla tarsi save pristato visuomenei ir savo bendruomenei; dažnai tai specifinės mokyklos šventės, jubiliejiniai mokyklos renginiai, mokinių parodos ir kt.);
- pažintinius – kūrybinius). Tokiais renginiais siekiama mokinius supažindinti su naujais faktais, istoriniais ar politiniais veikėjais);
- kalendorines šventes. Kalėdos, Velykos, Užgavėnės, Laisvės gynėjų diena, Šv. Valentino diena, Mokytojų diena ir pan.);
- teminius vakarus (reportažai, pasakojimai, skirti konkrečiam įvykiui ar žmogui paminėti);
- pramoginius renginius (šokiai, diskotekos, konkursai, viktorinos, karnavalai ir kt.) (Kvieskienė, 2003).

Mokyklų renginiuose dažniausiai dalyvauja tos mokyklos bendruomenės nariai. Kokių klasių ir kokio amžiaus mokiniai gali dalyvauti renginyje priklauso nuo renginio pobūdžio ir nuo pačios mokyklos tipo (ikimokyklinės, pradinės, pagrindinės, progimnazinės, gimnazinės, profesinės, aukštosios mokyklos). Kalbant apie bendrojo ugdymo mokyklas, renginiai gali būti skirti 5-8 ar 9-12 klasių mokiniams. Kadangi amžiaus tarpsniai skiriasi, renginių pobūdis, kaip ir anksčiau buvo minėta, skiriasi atsižvelgus būtent į tos amžiaus grupės poreikius. Žinoma, tokiuose renginiuose, kaip kalendorinės šventės, gali dalyvauti visų amžiaus grupių mokiniai. 7-9 klasėse renginiai yra informacinio pobūdžio. Kadangi tai sparčiai augančios asmenybės, tokie pasirodymai skirti supažindimui su įvairiomis veiklomis, profesijomis, skatinti jų asmeninį tobulėjimą, domėjimąsi įvairiomis sritimis. 9-12 klasėse tokių renginių apmažėja. Dažniau atvyksta dėstytojai, studentai ar panašiai papasakoti apie savo mokslo sritį. Tokiais renginiais siekiama supažindinti mokinius su aukštųjų mokyklų studijų programomis Lietuvoje. Toliau darbe plačiau apžvelgsime renginius prie kurių organizavimo prisideda Šiaulių miesto Lieporių gimnazijos mokiniai.

Užsienio kalbų konkursas – dalyvauja I-IV gimnazinių klasių mokiniai. Jį rengia mokytojai, kurie moko tam tikros užsienio kalbos. Taip pat prisijungia ir kiti pedagogai, pvz., dailės bei muzikos mokytojai, taip pat ir mokiniai. Per muzikos pamokas jie ruošiasi konkursui, per dailės

– ruošia įvairias dekoracijas. Taip įveiklinama visa klasė. Šis renginys priskiriamas prie nedidelių regioninių renginių, nes finale prisijungia ir kitos mokyklos. Pats renginys yra paprastas. Mokytojai su mokinių taryba sugalvoja temą, ją paskelbia. Tie, kas nori dalyvauti pasako savo užsienio kalbos mokytojai. Taisyklė viena - išsirinkti dainą nenukrypstant nuo temos ta užsienio kalba, su kuria ir susietas tas renginys. Dalyvauja tik gimnazinės klasės. Teisėjų komanda išrenka laimėtoją. Teisėjais dažnai tampa buvę mokyklos mokiniai, kiti mokytojai ar net bendruomenės nariai. Laimėtojai gauna teisę dalyvauti finale ir rungtis su kitomis mokyklomis. Renginio tikslas – skatinti mokinių kūrybiškumą, motyvuoti siekti tikslo, pasitikėti savimi, pajavairinti užsienio kalbos žinias, išreikšti jausmus dainose.

Mokyklos šokiai – šį renginį organizuoja mokinių taryba gavusi leidimą iš mokyklos pavadootojų arba direktoriaus/ės. Jame dalyvauja 9-12 klasių mokiniai šokiai trunka nuo 18 val. / 19 val. vakaro iki vidurnakčio. Renginyje skamba įvairi muzika, o kad ji grotų pasirūpina vyresni mokiniai arba kviestiniai svečiai. Renginio tikslas yra leisti mokiniams atsipalaiduoti, skatinti bendravimą su kitomis klasėmis, mažinti patyčias. Kiekviena mokykla gali sudaryti skirtingas sąlygas šokiams, gali įtraukti ir dar mažesnes klases, keisti laikus pagal jų nustatytas taisykles.

Kalėdiniai renginiai – juos rengia mokytojai su mokinių pagalba, administracija. Renginyje vyksta klasių vaidinimai, atliekamos dainos, žaidžiami įvairūs žaidimai. Šiame renginyje įveiklinami visi dalyvaujantys mokiniai. Vieni atlieka pasirodymus, kiti dalyvauja žaidimuose, tretį daro dekoracijas, kuria aprangas. Renginio tikslas – įveiklinti vaikus įvairiose srityse praktiškai. Leisti skleisti jų kūrybiškumui, kurti linksną atmosferą, skatinti bendradarbiauti tarpusavyje, mokyti organizuoti, ieškoti kompromisų ir įvairių išeičių.

I-okų krikštynos – už šį renginį atsakinga ir jame dalyvauja mokyklos administracija, I-II klasių vadovai, fizinio ugdymo mokytojai. Jame sugalvotos aktyvios veiklos, kurias turi atlikti „krikštijami“ mokiniai. Po visko mokiniai gauna pažymėjimus jog oficialiai tapo gimnazistais. Ši šventė skirta devintokams, jog būtų lengviau įsilieti į mokyklos gyvenimą. (*Šiaulių Lieporių gimnazija. Metinis renginių planas. (2023/2024)*)

Renginiui sukurti reikia noro ir pastangų. Ne tik mokytojų, bet ir mokinių motyvacijos. Viskas gimsta nuo idėjos, tuomet naudojami organizavimo komponentai, jie taikomi prie būsimo renginio specifikos. Kiekvienos šventės gali skirtis dalyvių, žiūrovų amžiumi, mastu, vietoje ir pan., todėl kartais gali tekti nesilaikyti visų įprastinių bendrųjų renginio organizavimo nuostatų, kurias aptarėme anksčiau. Pats principas, kaip renginys kuriamas labiau bendras ir taisyklės tinka tiek mokyklos bendruomenės šventei, tiek festivaliui. Todėl mažesniuose renginiuose užteks naudoti tik

dalį žinomos informacijos. Kitaip tariant, galima nesilaikyti visų išvardintų renginių organizavimo komponentų, bet naudoti tik tas, kurios tinka rengiamam susibūrimui. Taip pat įmanoma neturėti visų organizatoriui reikalingų savybių, tačiau galima vadovautis pagrindinėmis ir šventė vistiek gali pavykti. Svarbu suprasti, kad net jei du identiški renginiai bus organizuojami naudojantis tomis pačiomis taisyklėmis, jie gali labai skirtis, priklausomai nuo to, kaip organizatorius ir jo komanda interpretuos pasiūlymus, kokia vizija suksis jų galvose ir kiek tie žmonės leis atsiskleisti pačių kūrybiškumui. Sukurti tobulą renginį, kuriame neatsirastų nenumatytų aplinkybių yra beveik neįmanoma, todėl svarbu suvokti jog pirmose šventėse pasitaikys nesusipratimų. Laiku nesugros muzika, susirgs dalyvis, kažkas suges ar nepavyks. Tai yra visiškai normalu. Tokiu būdu žmonės tobulėja, numato į priekį žingsnius, ką darys jei pasikeis planai. Tos visos organizavimo taisyklės įgyja euristinę reikšmę transformacijai. Klaidos reikalingos tobulėjimui. (Piette, 1992; Caciur, 2012; Hoyle, 2002).

Tokiuose muzikiniuose renginiuose dalyvaujant mokiniams, jų elgesys pasikeičia. Jie tampa aktyvesni, kūrybiškesni. Vaikai pradeda tenkinti savo saviraiškos poreikį, kuris skatina kūrybiškumą. Patyrę sėkmę jie pradeda labiau pasitikėti savimi, atsiranda noras padėti kitiems. Tai teikia pasitenkinimą, nes mokiniai jaučiasi reikalingi, išmoksta gerbti kitus ir patys sulaukia pagarbos bei pripažinimo (Jovaiša, 1993; Richard, 2003).

Apibendrinant galima teigti, kad renginiai yra svarbi mūsų gyvenimo dalis. Kad suorganizuoti gerą renginį, reikia įdėti daug darbo, žinių, pastangų ir didžiulio noro. Taip pat svarbu suburti gerą komandą ir sukurti tinkamą atmosferą. Renginių organizavimas – tai daugialypis procesas, apimantis daug komponentų, kurie beveik nesiskiria, nepaisant, koks renginys bus rengiamas – muzikinis, kultūrinis ar pramoginis, tačiau gali keistis, priklausomai nuo renginio tipo. Asmenys, ruošiantys renginį turi turėti specifines savybes, kurias aptarėme ankstesniame skyriuje kurios leidžia įveikti sunkumus visose renginio organizavimo pakopose. Renginiai mokyklose ugdo kūrybines išraiškas, praskaidrina kasdienybę, skatina popamokinę veiklą, leidžia atsiskleisti vaiko individualybei bei teikia pasitenkinimą.

1.4. Mokyklos bendruomenės įtraukimas į muzikinius renginius

Mokiniai praleisdami didžiąją savo laiko dalį mokyklose susipažįsta ne tik su kitais mokiniais ar mokytojais, bet taip pat ir kitais mokyklos bendruomenės nariais, kurie ugdymo įstaigose atlieka ne ką mažiau svarbų vaidmenį. Kad galėtume aptarti kaip mokyklos bendruomenė

gali būti įtraukta į muzikos renginius pirmiausia turėtume aptarti, kas yra toji mokyklos bendruomenė ir kokie veiksniai ir savybės priskiriamos mokyklos bendruomenei. Tuomet lengviau galėsime suprasti kuo ji gali pasitarnauti muzikiniuose renginiuose.

Pačios bendruomenės sąvoka apima fizinius, biologinius bei socialinius veiksnius ir juos sujungia. Tie veiksniai visi tarpusavyje susiję ir yra priklausomi nuo žmonių noro bendradarbiauti, siekiant tam tikro užsibrėžto tikslo. Užsienio tyrimai rodo, jog mokiniai besimokantys mokykloje, kurioje ryšys tarp vaikų ir bendruomenės stiprus, labiau akademiškai motyvuoti, rečiau praleidinėja pamokas, jų pasiekimai ir elgesys geresni. Paaugliai neretai ieško priėmimo, kurio negauna namie ar savo aplinkoje. Atsidūręs laiku ir vietoje, mokyklos bendruomenės narys gali padėti išspręsti iškilusias problemas ar klausimus, sukurdamas ryšį – stiprinti pasitikėjimą. Saugumo jausmas gali nutiesti tiltus į geresnę mokymąsi, geresnę mokinio savijautą ir norą tobulėti. (Brilė 2017; Battistich, Hom, 1997). Tuo tarpu mokykla – savitai organizuota bendruomenė, jaunosios kartos lavinimo ir mokymo veiksnys, kuris yra susietas su socialine aplinka. Todėl kiekviena mokykla sukuria savo unikalią bendruomenę, kuri orientuota į vaikus, jų poreikius ir geresnę mokymo kokybę. Taip pat kiekviena ugdymo įstaiga tampa ypatinga visuomenėje ne tik dėl savo ugdomųjų principų, bet ir dėl gebėjimo suburti kitų bendruomenių narius. Mokyklos bendruomenę sudaro mokiniai, mokytojai, mokyklos darbuotojai ir tėvai. Taip pat prie jos gali prisidėti ir miestų/miestelių merai ar kiti ne mokyklai priklausantys žmonės, norintys prisidėti prie ugdymo įstaigos gerovės. Tai įvairaus amžiaus žmonės, turintys skirtingas gyvenimo patirtis, kompetencijas, ugdymo stilius (kai kalbame apie mokykloje dirbančius darbuotojus). Kiekvienas bendruomenės narys – ypatinga asmenybė ir visai nesvarbu tai vaikas, buhalteris ar bibliotekos darbuotoja. Kiekviena asmenybė savitai prisideda prie ugdymo įstaigos tikslų išpildymo ir mokinių šypsenu įėjus ir išėjus iš mokyklos.

Mokyklos bendruomenės taip pat turi tam tikras išskirtines savybes. Pagrindinės, anot Dombranskienės (2002), būtų:

- Mokykla – tai „pergyvenimų“ bendruomenė. Jos emocinis gyvenimas mokiniams padeda sudaryti sąlygas kartu pereiti tam tikrus išgyvenimus.
- Mokyklos bendruomenėje nariai susiję ne tik tam tikrais išgyvenimais, bet ir mokyklos tvarkos įsipareigojimais, darbo tikslais ir pan.
- Tai bendruomenė, kurioje svarbus susigyvenimas, bendradarbiavimas, bendrų tikslų siekimas, susibičiuliavimas.

Mokyklos gyvenimas turi didelę įtaką mokinių gyvenimui. Iš jos jie pasiima tiek gerų, tiek blogų dalykų. Ir jos tikslas, kad mokinys iš ugdymo įstaigos išsineštų kuo daugiau įvairios patirties

ir įgūdžių. Todėl kalbant apie renginių organizavimą mokyklose, mokyklos bendruomenės susitelkimas ir palaikymas yra labai svarbus mokiniams, kurie tuos renginius bando organizuoti. Renginio organizavimas be mokyklos narių pagalbos mokiniams būtų ne tik, kad per sunkus, nes nebūtų žmonių, kurie padėtų nukreipti mokinius tinkama linkme, bet ir nebeįdomus (Brilė, 2017). Jei nebūtų bendruomeniškumo, palaikymo ir pagalbos, mokiniai greitai prarastų norą eiti pirmyn ir tobulėti, jei matytų, kad jų įdėtos pastangos yra nevertinamos. Svarbu, kad renginių organizavimas skatintų žmonių bendravimą. Prancūzų filosofo E. Souriau teigimu, bet kokia meninė veikla panaši į kūrybą. O renginių organizavimas taip pat yra savotiška meno šaka, turinti tiesioginį ryšį su noru tobulėti ir pildyti savo vidinį pasaulį ir kasdienį gyvenimą. Mokyklos bendruomenė taip pat skatinama noro tobulėti ir ugdyti mokinius, puikiai gali prisidėti prie pagalbos organizuojant renginius. Mokytojai ir kiti mokyklos bendruomenės nariai gali ir turi motyvuoti mokinius siekti tikslo, pvz., bibliotekos darbuotojai gali prisidėti spausdinant pakvietimus ar scenarijų kopijas, tėvai pažįstantys savo vaikus geriausiai, gali prisidėti sumažinant jų baimes pasirodant scenoje ir pan. Tėvų įsitraukimas į vaiko edukaciją, pasak Moorman (2010) priklauso nuo santykių šeimoje, elgesio su vaiku, tarpusavio ryšio ir noro dalyvauti jo mokykliniame gyvenime. Svarbu paminėti, jog svarbus ne tik tėvų įsitraukimas, bet ir kaip jie tai daro. Vieni tėvai gali teigiamai motyvuoti, nustebinti paauglius patys pasirodydami scenoje kaip atlikėjai ir parodyti, kad jiems rūpi, jog jų paaugliai jaustųsi mylimi ir svarbūs ne tik namuose, bet ir ugdymo aplinkoje. Tuo tarpu kiti gali sureikšminti rezultatą, kelti įtampą, pikta išsakydami kritiką, neleisti skleisti kūrybiškumui ir kaltinti už padarytas klaidas. Dar viena tėvų grupė išvis nesidomi galimybe įsitraukti į mokyklos bendruomenės gretas. Paprastai tariant, jiems neįdomu, ką veikia ir ko išmoksta jų vaikai mokykloje. Taip pat prie renginių organizavimo neretai prisideda ir remėjai, skiriantys tam tikras sumas prizams ar panašiai. Priklausomai koks renginys yra rengiamas.

Taigi, apibendrinant galima teigti, jog mokyklos bendruomenė gali būti lengvai įtraukta į muzikinių renginių organizavimą. Mokykla siekia, kad visi domėtųsi, gebėtų įsitraukti ir padėti paaugliams tobulėti. Kiekviena bendruomenė yra unikali ir siekianti panašių tikslų ugdymo įstaigos gyvenime. Jos įsitraukimas yra reikalingas mokiniams ir skatina ne tik bendruomeniškumą ir bendradarbiavimą, bet ir suteikia galimybę mokiniams jaustis saugesniems organizacinėje veikloje, reikalingiems ir neatstumtiems. Įsitraukimas į mokyklos bendruomenės veiklą juos, nepaisant galimų sunkumų ir baimių, taip pat motyvuoja siekti užsibrėžto tikslo.

1.5. Pedagogo vaidmuo renginių organizavimo procese

Pedagogo profesija – sudėtingas ir visą gyvenimą trunkantis darbas. Jovaiša (1995) teigia, kad „nuo kitų profesijų mokytojo profesija skiriasi, be daugelio kitų dalykų, tuo, kad mokytojas pats yra savo darbo įrankis. Amatininkas turi kaltą ar oblių, stakles ar grąžtą; net gydytojas turi paciento būklę įvertinti padedančius instrumentus ir medikamentus, kurie veikia ligonio organizmą. Mokytojas neturi nieko – tik patį save: savo žinojimą ir jausmus, išmintį ir įgūdžius, patyrimą ir vertybes. Mokytojas veikia profesiniame gyvenime, remdamasis savimi, naudodamas vidines savo paties galias. Todėl mokytojo asmenybė yra svarbiausias jo darbo variklis, jo sėkmių ir nesėkmių laidas. Tam, kad mokytojas optimaliai naudotų save kaip savo darbo įrankį, jis, pirmiausia, turi gerai save pažinti, antra, mokėti išnaudoti savo stipriąsias puses bei kontroliuoti silpnąsias ir, trečia, nuolat rūpintis savimi: save tobulinti, ugdyti, keisti pasirinkta kryptimi“ (Jovaiša, 1995, p. 30).

Mokinių gyvenime, pedagogas užima svarbią vietą. Jis jų mentorius, asmuo, kuris lydi mokinius jiems augant ir vystantis. Mokytojo pareiga, neapleisti vaikų, skatinti juos domėtis pasauliu, mokytis mokytis ir taip pat pačiam būti atviram mokymuisi iš jų. Vaikams reikia žmogaus, kuris motyvuotų juos, parodytų kuo daugiau sričių, kurias mokiniai galėtų pažinti ir rinktis ateityje.

Muzikinių renginių organizavimas nėra lengvas dalykas, todėl daugelis mokytojų mokiniams duoda lengvesnes užduotis, o sau pasilieka sunkesnes. Taip mokiniai neprisiliečia prie tikrojo muzikinių renginių organizavimo: mokinyš taip ir lieka tik pasyviu renginio dalyviu, neatskleidžia savo organizacinių gebėjimų, nepatikrina savęs skirtingose situacijose. Geriausia, kad pedagogas prisiimtų stebėtojo, patarėjo vaidmenį, įsikištų tik tuomet, kai mokiniai nebežino ką daryti toliau. Jis turėtų leisti mokiniams patiems rasti atsakymus, pajusti sėkmę, taip pat ir nesėkmę, jog jie būtų motyvuoti stengtis dar labiau. Dažnai mokiniai žino, kad mokytojas visada šalia ir neleis jiems suklysti, todėl jie yra ramūs, jog gali į darbą neįdėti maksimumo. Pedagogas, kaip mokinių mentorius turi parodyti, kad ateityje, jie patys turės susitvarkyti be niekieno pagalbos. Jie patys turės atsakyti už savo darbą ir jei jį stengsis daryti gerai, nebus problemų. Žinoma, mokytojas neturi pamiršti paskatinti, pagirti vaikų, bet taip pat ir išsakyti pastebėjimų, pastabų, nukreipti jų ieškoti pačių padarytų klaidų, kur jie suklydo. Pedagogo-mentoriaus darbas – mokiniams suteikti gyvenimiškų pamokų rengiant muzikinius renginius. Renginių organizavimas struktūriškai daug sričių apimantis veiksmas. Čia reikia ir organizatoriaus talento, ir literatūrinių gebėjimų, ir kultūringo bendravimo, ir oratorinių, vaidybinių ar meninių sugebėjimų. Būtent mokytojas žino, kas

vienam ar kitam mokiniui geriau sekasi, ypač jei renginį organizuoja ne skirtingų klasių, mažai vieni kitus pažįstantys mokiniai. Būtent mokytojas gali patarti, parodyti kaip teisingai pasirinkti, į kokius aspektus atkreipti dėmesį, kaip koordinuoti darbą. Mokytojo darbas yra supažindinti paauglius su informacija apie muzikinio renginio organizavimą, o tuomet jis tik lydi juos ir stebi, kaip jiems sekasi, vis motyvuodamas juos nepasiduoti ir eiti pirmyn. Jo iššūkis – ugdyti laimėtojus. (Williams, 2011; Adaškevičienė, 2007).

Apibendrinant galima teigti, jog mokinių emocinė būklė vėlyvosios paauglystės laikotarpiu (15-19m.) ne ką stipresnė nei ankstyvosios paauglystės laikotarpiu. Tai savęs ieškojimo metas, kai paaugliai sunkiai susitvarko su savimi, dėl patiriamo spaudimo pyksta ant tėvų, jaučiasi vieniši ir nesuprasti. Augant tokiais laikais, kai informacinės technologijos daro didžiulę įtaką jų gyvenimui, svarbu lavinti jų kritinį mąstymą, padėti jiems auginti savivertę, vietoj blogo žodžio – palaikyti. Taip pat nepamiršti ir sukritikuoti jų, bet ir aiškiai pasakyti kodėl, ir kur mokiniams reikia pasistengti. Svarbu vaikus motyvuoti siekti tikslų, leisti pasireikšti jų kūrybiškumui, padėti išmokti pasitikėti savimi, mąstyti savikritiškai, pamatyti iš šono, bei parodyti, kad visi veiksmai turi atoveiksmius ir tik nuo jų priklausys kaip susiklostys jų ateitis. Yra daugybė metodų paauglius motyvuoti, bet reikia nepamiršti, jog kiekvienam vaikui, tuos metodus reikia pritaikyti, nes vaikai dėl patiriamų išgyvenimų yra visi skirtingi. Pedagogui svarbu nepamiršti, jog mokiniams reikia emocinio saugumo, todėl kartais geriau pabūti jų draugu, priimti juos kaip sau lygų, bet nustatyti tam tikras ribas. Pedagogas – tai mentorius, kuris paaugliams gali parodyti, kad visada yra daug krypčių, kurias jie gali pasirinkti pagal tai, kas jiems patinka. Svarbu mokyti vaikus organizuoti, leisti jiems suklysti ir ieškoti išeikių. Jie turi susidurti patys, akis į akį, su problemomis ir mokėti jas spręsti. Pedagogas gali nukreipti juos, kai vaikai nuklysta, bet jie patys turi stengtis ir mokėti motyvuoti save eiti pirmyn net tada, kai atrodo, kad viskas baigta. Tik taip paaugliai užaugs lyderiais, mokės organizuoti ne tik muzikinius renginius, bet galės būti ir puikiais vadovais kitiems, nes jau bus susipažinę su svarbiausiais muzikinių renginių organizavimo faktoriais. Muzikinio renginio organizavimas susideda ir daugybės komponentų, kuriuos įsisavinusi jaunoji karta galės drąsiai žengti pirmyn ir savo žinias pritaikyti daugelyje gyvenimo situacijų.

2. VYRESNIŲJŲ KLASIŲ MOKINIŲ AMŽIAUS TARPSNIO CHARAKTERISTIKA

2.1. Vyresniojo amžiaus tarpsnio mokinių psichosocialinė raida

Paauglystė – tai ryškus ir savitas gyvenimo tarpsnis. Pokyčiai emociniame, pažintiniame, seksualiniame ir fiziniame lygmenyje vyksta milžinišku tempu. Tai savęs ieškojimo metas, kai paaugliai bando spręsti savęs pažinimo problemą ir pasiruošti suaugusiojo gyvenimui. 9-12 klasės mokiniai jau būna viduriniojoje ir vėlyvojoje paauglystėje (15-19m). Vaikai, atlikdami tam tikrus uždavinius augina savivertę, atranda sritį, kurioje jiems sekasi. Jei iš vaikų reikalaujama per daug, t.y. liepiama dalyvauti popamokinėje veikloje, kuri jiems nepatinka, neleidžiama klysti ir suprasti patiems savo klaidų, visuomet priekaištauojama – jie patiria nuolatinę įtampą, kas mažina jų savivertę. Taip pat atsiranda elgesio ir emocijų problemos. Dažnai – polinkis į depresiją. Šiuo periodu svarbu vaikus palaikyti, nenuvertinti jų pasirinkimų. Būtent šiuo metu paaugliams būdingos intensyvesnės emocinės reakcijos, greitai pasikeičianti nuomonė bei kategoriškumas. Tačiau tai yra normali paauglių raidos eiga (Slušnys, Šukytė, 2014, Žukauskienė, 2012).

Šiuolaikiniai paaugliai nuo mažens auga lydimi informacinių technologijų. Jų pasaulėžiūrą formuoja mokykla, internetas ir daugelis dalykų, su kuriais jie susiduria augdami. Tai įtakoja ne tik pačių paauglių pasaulėžiūrą, bet ir jų mokymąsi. Išmaniųjų programų populiarėjimas, leidžia greičiau pasiekti reikalingą informaciją, todėl dažnai yra pabrėžiama vaikams lavinti savo kritinį mąstymą. Vaikai dažnai sunkiai susikoncentruoja ir sukaupia dėmesį, ypač tada, jei kažkas vyksta labai lėtai. Jie trokšta naujovių, siekia vis aštresnių pojūčių, jų gyvenimo tempas greitėja, vis keičiasi. Neretai paaugliai teigia, jog žino kuo nori būti ateityje, bet dažnai praėjus kuriam laikui, persigalvoja. Prie tokio jų pasirinkimo prisideda nepastovumas, nuomonių kaita, neapsisprendimas, baimė klysti, draugų ir šeimos įtaka. Nesustojantis laikas ir artėjimas prie mokyklos baigimo, juos gąsdina. Nerandantys sau vietos, dažnai nesuprasti ir nustumti į šalį, jie galvoja, kad yra niekam tikę ir tampa nemotyvuoti. Didėjant atsakomybėms ir lūkesčiams iš aplinkinių, gali pradėti nykti paauglių savivertė. Tokiais atvejais yra svarbi tėvų daroma įtaka vaikams, nes būtent jie praleidžia su jais daugiausiai laiko namuose ir gali išmokyti juos veikti savarankiškai, kartu rasti atsakymus, kodėl jie nesijaučia gerai, apdovanoti juos už sėkmes ir nekritikuoti jų dėl pasikeitusio elgesio, nes patys paaugliai dar nemoka su tuo tvarkytis (Jakubauskienė, 2018; Čekuolenė, 2014). Tėvai dėl stipraus noro kontroliuoti situaciją dažnai nepaiso vaiko poreikių. Vaikai retai dalyvauja priimant

sprendimus, taip pat turi mažai galimybių kovoti su savo jau padaryto pasirinkimo ar sprendimo padariniais. Kai kuriuose tyrimuose aptinkamas ryšys tarp vaikų asmenybės bruožų ir elgesio sunkumų rodo, kad tėvų auklėjimo stilius yra susijęs su paauglių emociniais ir elgesio sunkumais, tačiau tyrimų, ar vaikų asmenybė gali tapti tarpininke tarp tėvų auklėjimo stiliaus ir vaikų elgesio bei emocinių sunkumų, dar nėra daug (Krueger, Tackett, 2003; Petrulytė, 2012). Kitaip tariant, vietoje to, kad tėvai pabandytų suprasti paauglius iš jų pusės, jų auklėjimas dėl vaikų neigiamų savybių pasidaro dar griežtesnis ir dar labiau smugdo paauglių savivertę. Jie dar labiau užsidaro savyje ir nebesileidžia į kalbas, nes jų manymu, tėvai nesugeba jų suprasti ir jiems padėti. Dėl to paaugliai dažnai susiranda panašių draugų, kurie išgyvena tą patį. Su jais randa bendrą kalbą, ir leidžia dažnai laiką. Dėl baimės nepritapti atsiranda nepriklausomybės: jaunuoliai pradeda vartoti alkoholį, narkotikus ir kitas neleistinas medžiagas, bėgti iš namų, praleidinėti pamokas. Neprašina daug laiko kai atsiranda drausmės stoka, pykčio priepuoliai, patyčios, fizinis smurtas. Negebant rasti emocinio ryšio, bendros kalbos, įmanomas degradavimas ir didelė tikimybė, kad ateityje tapęs suaugusiuoju, toks žmogus visada nešiosis visas tas emocijas savyje. Norint tai pakeisti ir gyventi visavertį gyvenimą, gali prireikti lankyti terapijas, vėl iš naujo patirti tas emocijas ir sugebėti jas paleisti. Tam, kad taip nenutiktų reikia žmogaus, kuris padėtų susitvarkyti su problemomis. Kelias nėra lengvas, bet sukūrus emocinį ryšį, galima rasti atsakymus į klausimus, kurie kamuoja paauglius. Parodžius, kad jie yra mylimi, gabūs, reikalingi ir svarbūs, galima nugriauti paauglius saugančias sienas ir jiems padėti rasti kelią, kuriuo jie galėtų eiti. (Punjani, Mevawala, 2019; Legkauskas, 2013; Navickas, Vaičiulienė, 2010)

Kalbant apie paauglių raidą, yra svarbu paminėti, kad yra dalis vaikų, kurių paauglystės išbandymai gerokai skiriasi nuo kitų. Tai vaikai, kurie tam tikru gyvenimo laikotarpiu patyrė įvairias psichologines traumas. Paauglystė yra sunkus metas, bet tai, kas vyksta traumų paveikto vaiko viduje, negali lygintis su jokia kita patirtimi. Pradedant gilintis į šį aspektą, turime suprasti, kuo paauglystės bėdos skiriasi nuo traumos paveiktų vaikų bėdų. Pokyčių, kurie atsiranda vaikui vystantis neįmanoma atidėti. Kaip ir buvo minėta aukščiau – tai emocinių, pažintinių, fizinių ir seksualinių temų rinkinys. Kažkuriuo gyvenimo momentu tai patiria visi. Tuo tarpu trauma gali ir neįvykti. Tai priklauso nuo kito asmens, kuris pasirenka padaryti nusikaltimą prieš vaiką. Vos jam įvykus, jauno žmogaus gyvenimas pasikeičia visam laikui. Pradedant sutrikusia raidos eiga, nuolatine paniška baime, sunkiu nerimo sutrikimu, PTSD (potrauminio streso sindromas), savęs žalojimu, nemiga, pykčio ar panikos priepuoliais ir pan. (Žukauskienė, 2006) Traumos sukeltos įvairiais būdais kaip: lytinis išnaudojimas, kūno nudeginimas įvairiomis priemonėmis, smaugimas,

vaiko laikymas narve, sumušimas iki sąmonės netekimo, smurto prieš kitą žmogų matymas, psichologinis smurtas, pagrobimas, buvimas per plauką nuo mirties. Tai tik lašas jūroje ką patiria dalis vaikų Lietuvoje ir visame pasaulyje kiekvieną dieną. Ir net norėdami, jie yra per daug įbauginti, jog galėtų apsiginti ir paprašyti pagalbos iš aplinkos. Mokykloje tokie mokiniai ypatingai uždari, motyvacinė sistema jų nedomina, o nuo bet kokio dėmesio jie bėga kaip įmanydami toliau. Mokytojams, kurie numano, kad šeimoje tyro blogis, krinta neeilinė užduotis geranoriškai juos „prisijaukinti“. Jei normalioje šeimoje augantis paauglys „kenčia“ nuo hormonų audrų ir galvoja, kad niekas jo nesupranta, tai vaikas kenčiantis nuo potrauminio streso sindromo mąsto, kad niekas jo neapgynė. Ant pedagogų pečių krinta didelė atsakomybė padėti paaugliui, sukuriant tinkamas sąlygas mokykloje. Neperspausti jo, jokia būdu neužrėkti, ar nemenkinti, kai kas nors nepavyksta. Todėl pedagogams pirmiausia svarbu susipažinti su potrauminio streso simptomais, jog paaugliui, norėdami gero, nepadarytų daugiau žalos, negu jau yra padaryta. Vienintelis kelias į tokio mokinio širdį yra per švelnų žodį. Reikia labai daug laiko, kad toks vaikas pradėtų pasitikėti kažkuo, bet tik galiausiai užmegstas ryšys gali padėti pasiekti šviesesnį rytojų. (Abromaitienė L., Liaudinskienė G. 2004., Allen J. R. 1998)

Taigi apibendrinant galima teigti, jog vėlyvoji paauglystė yra nelengvas iššūkis ne tik mokiniams, bet ir jų tėvams bei mokytojams. Norint padėti vaikams lengviau praeiti šį laikotarpį tenka atiduoti daug noro, būti motyvuotais patiems, suprasti, kad paauglystė yra jų etapas vedantis juos link suaugusiųjų gyvenimo, todėl svarbu atitinkamai juos nukreipti teisingomis kryptimis įsiklausant ir į jų pačių norus, išklausti juos bei palaikyti nepamirštant ir sukritikuoti. Taip pat leisti paaugliams klysti, priimti atsakomybes, leisti mokiniams pasijusti reikalingiems ir nenustumti jų į šoną, o dirbti kartu. Darbas su jais neretai įdomus ir duodantis rezultatų po tam tikro laiko. Svarbu neapleisti paauglių ir juos vesti, jų pasirinktu keliu. Tuo tarpu darbas su traumuotais vaikais reikalaus dar daugiau mokytojų laiko ir pastangų. Dažniausiai jie yra vieninteliai galintys padėti rasti atsakymus, suteikti jiems žinias ir tik tada motyvuoti kovoti, dirbti, stengtis ir išsigelbėti nuo jų skaudžios patirties.

2.2. Vyresniųjų klasių mokinių motyvavimo veiklai būdai

Motyvacija – tai vidinių impulsų rinkinys, skatinantis mūsų elgesį. Pats šis terminas kilęs nuo žodžio „motyvas“, kuris ir apibūdina tuos vidinius impulsus. Jie – tai mūsų troškimai, norai, poreikiai, kurie priverčia mus elgtis taip, kad pasiektume tai, ko trokštame (Brilė, 2017). Visų pirma,

kiekvienam darbui atlikti reikalinga motyvacija. Žmonės nuo neatmenamų laikų sėkmę pasiekė įdėję daug darbo ir pastangų. Pasiekti tikslą ne visada paprasta ir dažnai reikia nekartą bandyti jį pavyktų. Tikslinga kitų žmonių pagalba motyvuojant ir pačio savęs motyvavimas eiti pirmyn, stotis nepaisant nesėkmių, atveda prie tikslo. Vienas svarbiausių momentų – suvokti, kad greitai nieko nepavyks padaryti.

Jau buvo minėta, darbas su vyresniaisiais paaugliais yra sudėtingesnis. Motyvuoti 9-12kl. mokinius yra sudėtinga, bet nėra neįmanoma. Motyvacija svarbi pasitikėjimo savimi stiprinimui. Dažnai vaikai yra nemotyvuoti priimti atsakomybių ar siekti savo tikslų, nes nepasitiki savimi. Tinkamai suformuluotas tikslas gali motyvuoti paauglius jį siekti ir nebijoti klysti. Svarbu padėti moksleiviams eiti link jo, tikslingai nukreipti ir parodyti, jog tikite jais net tada, kai jiems nepavyksta ar padaro klaidų. (Želvys, 2003) Tai kelia mokinių savivertę, jie jaučiasi reikalingi ir didėja noras domėtis juos supančiu pasauliu. Motyvacija gerina jų emocinę būseną. Jie tampa nebe tokie uždari, pikti. Dažniau ištisia pagalbos ranką kitam ir nebebijo paprašyti pagalbos. Jie išdrįsta rizikuoti, išmoksta dirbti savarankiškai, vadovauti. Pradedą domėtis dalykais, kurie iš pradžių atrodė neįdomūs. Vyresniajame paauglystės laikotarpyje tampa lengviau prisitaikyti prie įvairios aplinkos, taip pat suprasti jog jie patys darys sprendimus ateityje, kurie lems jų gyvenimo eigą. Ir tai nebekelia tokios didelės baimės kaip anksčiau. Motyvuoti moksleiviai pradeda suprasti, kad normalu yra klysti, nežinoti visų atsakymų ir jaustis nesaugiems, bet taip gyvenime vyksta ir tai nėra pasaulio pabaiga. Jie pradeda priimti tai kaip normalų procesą (Vanagaitė, 2015; Richard, 2003). Svarbu suvokti, jog visi ugdytiniai yra skirtingi ir jų motyvavimo būdai skirsis. Galima būtų išskirti tokius motyvavimo būdus:

- įdomus pamokos organizavimas (pamokos organizavimas lauke, parke, stadione. Leisti mokiniams patiems suorganizuoti pamoką susijusią su jos tema ir pan.);
- aiškus vertinimas (prieš pamoką nurodoma vertinimo sistema: pažymiai, pagyrimai ir kt.)
- geras pedagogo vadovavimas (pažadų laikymasis, kryptingai nukreipta veikla, aiškus dėstymas, priekaištų išsakymas ir kt.);
- mokinių savęs vertinimo stiprinimas (mokymas paaugliams įvertinti save teisingai, baimių slopinimas, parodymas kaip tai daryti, mokymas save pamatyti iš šalies);
- siekių vizualizacija (pagalba paaugliams suvokti savo ateities planus, padėti sukurti tikslą, patikėti juo ir pan.);

- savimotyvacijos mokymas (vaiko mokymas nepasiduoti suklupus, bandyti vėl ir vėl, rasti jėgų dirbti, domėtis it kt.);
- pagyrimai (įvairūs pažymėjimai, diplomai, pasidžiaugimas viešai ir kt.);
- užduočių įvairumas (nustebinimas, skatinamas kūrybiškumas, kritinio mąstymo lavinimas);
- darbas grupėse (mokymas mokiniams patiems ieškoti kompromisų, pasiskirstyti darbus, vadovauti, ieškoti sprendimo būdų ir pan.);
- atsakomybės suvokimas (paaiškinimas, kad visi veiksmai turi atoveiksmius, už kuriuos reikia atsakyti pačiam vaikui);
- smalsumo sužadinimas (įvairios paskaitos su žinomais žmonėmis, eksperimentavimas, naujų pojūčių sužadinimas ir kt.);
- kritinio mąstymo plėtotės sužadinimas (filosofiniai nagrinėjimai ir atsakymų paieška savyje, mokymas suprasti kaip, kodėl viskas vyksta, kinta. Parodymas jog dažnai atradimams reikia laiko ir kad nereikia skubėti daryti išvadų);
- kūrybiškumą skatinanti veikla (laisvai generuojamos idėjos, lankstus mąstymas, įvairių idėjų jungimas, išardymas, kaitaliojimas įvairiomis kompozicijomis ir pan.);
- bendradarbiavimas (mokymas bendradarbiauti, ugdyti pagarbą aplinkiniams bei sau, pasitikėti kitu ir pan.);
- pedagogo buvimas paaugliui „draugu“ (šilti mokytojo ir mokinių santykiai pagrįsti abipuse meile, atvirumu, pagarba, išklausymu, įsijautimu, supratimu ir pan.);
- įvairios diskusijos (savarankiškų minčių formavimas ir išreiškimas, kitokių nuomonių priėmimas, komunikavimo įgūdžių lavinimas ir pan.) (Butkienė, 1993; Adaškevičienė, 2007).

Apibendrinant galima teigti, kad motyvavimo būdų yra labai daug, kuriuos galima koreguoti, keisti, derinti pagal moksleivių poreikius, jų ateities ir dabarties vizijas. Kuo daugiau motyvacijos būdų, tuo lengviau rasti kelią į paauglių vidų. Mokiniai teigia, jog daug geriau jaučiasi, kai pedagogai būna ne tik mokytojais, bet ir draugais, su kuriuo galima kalbėtis apie daugelį dalykų. Tokiu būdu, tarp pedagogų ir vyresnio amžiaus moksleivių atsiranda ryšys, kuris skatina juos tobulėti, ieškoti saviraiškos būdų, praplėsti mėgiamų dalykų sąrašą, norėti bendradarbiauti ir atsiverti pasauliui, kaip asmenybei.

3. PEDAGOGŲ POŽIŪRIS Į MUZIKINIŲ RENGINIŲ ORGANIZAVIMĄ MOKYKLOJE

3.1. Tyrimo organizavimas ir imtis

Siekiant išsiaiškinti mokytojų požiūrį į muzikinių renginių organizavimą mokykloje, buvo pasirinkta kokybinio tyrimo strategija, nes pasak K. Kardelio (2002) „kokybinių tyrimų metodai yra lankstūs, nes jie orientuoti ne į matavimus, o į konkretaus objekto interpretacijas“ (K. Kardelis, 2002, psl. 47). Tyrime dalyvavo 7 Šiaulių, Vilniaus ir Tytuvėnų miestuose dirbantys muzikos mokytojai. Kokybinis tyrimas buvo atliktas pasitelkus pusiau strukturuoto interviu metodą, (tyrėjas pateikia iš anksto numatytus klausimus). Šis metodas buvo tinkamiausias respondentų apklausai, leido tinkamai įvertinti jų išsakytas mintis ir atlikti tyrimą.

Pasiruošimas kokybiniam tyrimui. Remiantis literatūros šaltinių analize, tyrimui atlikti buvo suformuluota 10 klausimų apie muzikinių renginių organizavimo ypatumus bendrojo ugdymo mokykloje (žr. 1 lentelę).

Pusiau struktūruoto interviu organizavimas. Tyrimas atliktas 2024 metų gegužės mėnesį. Muzikos pedagogams buvo pateikta informacija, kad interviu duomenys bus naudojami tik baigiamojo darbo tyrimui atlikti. Analizuojant gautus tyrimo rezultatus informantai buvo koduojami M1, M2 ir t.t. Respondentų atsakymai buvo transkribuoti, apibendrinti ir susieti tarpusavyje.

Pokalbiai su pedagogais vyko jų darbo vietose. Kaip jau minėta, informantams, t.y. mokytojams, buvo pateikta 10 klausimų. Kiekvienas tyrime dalyvavęs informantas laisvai reiškė nuomonę apie savo suvokimą, požiūrį, pateikė įvairias nuomones apie renginių organizavimo ypatumus ir galimybes bendrojo ugdymo mokykloje. Gavus respondentų sutikimą, visas tyrimo dalyvių pokalbis buvo įrašytas.

Tyrimo organizavimo eiga. I etapas: susitikus su kiekvienu informantu, vyko tyrėjo prisistatymas, trumpai apibūdintas tyrimo tikslas. Tyrimo dalyviams priminta, kad diskusija bus įrašinėjama, įrašai bus naudojami tik tyrimo tikslais, užtikrinamas anonimiškumas, primenama, kad visi asmens duomenys bus konfidencialūs.

II etapas: tyrimo dalyvių (mokytojų) prisistatymas: kiekvienas mokytojas trumpai prisistato (3 min.). Tyrėjas trumpai pristato nagrinėjamą temą, trumpai paaiškina dalyviams, ko iš jų tikimasi.

Tyrimo metu buvo laikomasi šios pagrindinės pokalbio taisyklės: nėra teisingų ar neteisingų atsakymų.

Tyrimo ribotumas. Tyrime dalyvavusių respondentų skaičius yra gana nedidelis, visgi, tyrimas suteikė pakankamai informacijos, padėjo išsiaiškinti muzikinių renginių organizavimo raiškos svarbą bendrojo ugdymo mokykloje, tad gauti tyrimo duomenys leido atlikti tyrimo duomenų analizę ir formuluoti tyrimo radinius.

Pusiau strukturuotas interviu buvo sudarytas iš 10 klausimų. Kai kurie klausimai buvo sugrupuoti po kelis, vienas kitą patikslinančius klausimus. Atsakant į klausimus mokytojai dalinosi patirtimi apie mokykloje vykstančius muzikinius renginius, jų prasmę, asmeninį indėlį, naudą mokiniams ir pan. Tyrimo klausimai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Klausimų suskirstymas į blokus

Klausimų blokas	Klausimai	Tikslas
Bendrosios informantų charakteristikos	amžius; išsilavinimas; įstaiga kurioje dirbate; jūsų pedagoginio darbo stažas; jūsų kvalifikacinė kategorija	Sužinoti bendrąją informaciją apie informantus
Klausimai, skirti mokytojų požiūriui apie mokykloje organizuojamus renginius, apibūdinti	Kokie muzikiniai renginiai organizuojami jūsų mokykloje? Kas jūsų įstaigoje organizuoja muzikinius renginius?	Gauti informaciją kaip mokytojai vertina bendrojo ugdymo mokykloje organizuojamus renginius.
Klausimai skirti renginių organizavimo bendrojo ugdymo mokykloje ypatumams identifikuoti	Kokias vyresniųjų klasių mokinių įsitraukimo galimybes į muzikinių renginių organizavimą išskirtumėte?	Sužinoti mokyklos renginių organizavimo ypatumus
	Kaip vyresniųjų klasių mokiniai įsitraukia į muzikinių renginių organizavimą?	
Klausimai skirti išsiaiškinti asmenines mokytojų iniciatyvas, nerimą, pasiūlymus	Kaip į mokinių organizuojamus renginius įsitraukia kiti pedagogai?	Sužinoti kaip mokytojai (įsi)vertina asmeninę iniciatyvą renginių organizavimo kontekste; kaip vertina kitų mokytojų vaidmenį;
	Kokiomis priemonėmis motyvuojate/skatinate mokinius organizuoti muzikinius renginius?	
	Kokias mokinių idėjas ir iniciatyvas palaikote?	
	Su kokiomis abejonėmis susiduriate, leidę mokiniams organizuoti muzikinius renginius?	
	Ar pasitikite mokiniiais ir leidžiate jiems organizuoti renginius savarankiškai?	

	Kokias rekomendacijas pasiūlytumėte muzikinių renginių organizavimo gerinimui?	
--	--	--

1 lentelėje pateikta informacija rodo, kad tyrimo pradžioje buvo siekiama susipažinti su mokytojais, dalyvaujančiais pusiau strukturuotame interviu. Tyrime dalyvavo 5 moterys ir 2 vyrai. 3 moterys ir vienas vyras dirba Šiaulių X gimnazijose, 2 moterys Tytuvėnų X gimnazijoje ir vienas vyras dirba Vilniaus X gimnazijoje. Visų informantų amžius svyruoja nuo 25 iki 50 metų.

Atlikus tyrimą visi informantų atsakymai buvo transkribuoti, vėliau pagal gautus atsakymus duomenys analizuojami ir skirstomi į kategorijas, kurioms suteikti subjektyvūs pavadinimai, pagal respondentų atsakymus. Kiekviena kategorija išskaidyta į subkategorijas, joms taip pat suteikti pavadinimai. Visa pagrindinė informacija pateikta lentelėse, kurių rezultatai analizuojami tekste. Analizuojant gautus tyrimo duomenis mokytojų (M) vardai buvo koduojami (M1, M2, M3 ir t.t.).

3.2. Tyrimo rezultatų analizė

Tyrimo pradžioje mokytojams buvo užduotas klausimas: *Kokie muzikiniai renginiai organizuojami jūsų mokykloje?* Analizuojant mokytojų atsakymus buvo siekiama sužinoti informantų nuomonę apie renginius, specifiką. Pirmojo klausimo analizėje buvo išskirta viena kategorija ir trys subkategorijos. (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Muzikinių renginių organizavimas mokykloje (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją ilustruojantys teiginiai
Muzikinių renginių organizavimo temos bendrojo ugdymo mokykloje	Mokiniai gali atsiskleisti muzikiniuose renginiuose, atlikti savo pasirodymus	<i>Kiekvieną mėnesį organizuojamas meninikų suolelis. Per ilgąją pertrauką, atliekamos savos kūrybos dainos/poezija. (M1) Festivalis „Išlįsk iš pogrindžio“ Jame dalyvauja visos muzikinės grupės. (M2) „Bardų vakaras“. Mokykla taip pat turi orkestrą, kuris plačiai koncertuoja visoje Lietuvoje. (M7)</i>
	Renginiai kuriuose mokiniai turi galimybę atskleisti savo gebėjimus	<i>Mokyklos talentai [...] atsiskleidžia jų kūrybinė pusė, gali pakonkuruoti.(M3) Mokyklos duetai. Pasirodymus atlieka tėvai su atžalomis, patys mokytojai(M1) Angliškos dainos konkursas [...] mokiniai varžosi dėl pirmosios vietos (M5)</i>
	Renginiai, kurių metu apdovanojami labiausiai pasižymėję mokiniai	<i>Labai svarbu apdovanoti mokinius už nuopelnus mokykloje ir už jos ribų, apie tai ir yra „X gimnazijos garbė“ (M1) [...] „Atradimų šalyje“ metu įteikiamos padėkos už dalyvavimą muzikiniuose renginiuose ir kitose veiklose(M4) Mokyklos užbaigimo šventė [...] įteikame dovanass, padėkass labiausiai pasižymėjusiems mokyklos veikloje mokiniams (M6)</i>

Analizuojant mokytojų atsakymus į pirmąjį klausimą paaiškėjo, kad mokyklose organizuojamų muzikinių renginių tikrai netrūksta. Atsakymuose informantai linkę pasidžiaugti ne tik todėl, kad mokiniai gali atskleisti ir parodyti savo talentus (1 subkategorija), taip pat jie vis kuria galimybes mokiniams susirungti muzikinių renginių metu (2 subkategorija) – „*pasirodymus atlieka tėvai su atžalomis, patys mokytojai*“. Taip pat interviu dalyviai pabrėžia apdovanojimų svarbą muzikiniuose renginiuose dalyvaujantiems mokiniams (3 subkategorija) – „*labai svarbu apdovanoti mokinius už nuopelnus mokykloje ir už jos ribų*“; „*įteikame dovanas, padėkass labiausiai pasižymėjusiems mokyklos veikloje, mokiniams*“. Pagal gautus respondentų atsakymus tampa aišku, kad mokyklose muzikinių renginių netrūksta ir mokiniai gali pasirinkti dalyvauti tokiaame, kuris jiems priimtinausias.

Toliau tęsiant interviu informantams buvo užduotas antrasis klausimas: *Kas jūsų įstaigoje organizuoja muzikinius renginius?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti, kad dažniausiai prisiima muzikinių renginių organizavimo veiklą. Mokytojų atsakymai buvo sukatégorizuoti į 1 kategoriją ir 2 subkategorijas (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. **Renginių organizatoriai mokykloje (M=7)**

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Renginių organizatoriai mokykloje	Muzikinių renginių vadovas	<i>Neformalaus skyriaus vedėja, muzikos mokytojai (M2)</i> <i>[...] muzikos mokytojai, neformalaus skyriaus vedėja, teatro mokytoja (M1)</i> <i>Už renginius atsakinga mokyklos pavaduotoja (M3)</i> <i>Organizuoja sudaryta darbo grupė, kurioje pagal poreikį dalyvauja muzikinio ugdymo, teatro, šokio mokytojai ir mokyklos renginių organizatorė. (M4)</i> <i>Muzikos mokytojai. (M7)</i>
	Įvairaus pobūdžio renginių vadovai	<i>Dažniausiai anglų kalbos mokytojai, muzikos mokytojai tik padeda paruošti kūrinius. (M5)</i> <i>Renginius organizuoja visi, kas tik nori. Pagrindiniai būtų lietuvių, matematikos, muzikos mokytojai. (M6)</i>

Analizuojant respondentų atsakymus tapo aišku, kad renginius mokykloje organizuoja mokytojai, kurie yra artimiausi renginio pobūdžiui, idėjoms ir gali lengviau susitvarkyti su organizaciniais klausimais ir juos išspręsti (1 subkategorija). Taip pat paaiškėjo, jog neretai, renginius organizuoja, lietuvių, kalbos mokytojai, ar kiti dalykininkai (2 subkategorija) – „Renginius organizuoja visi, kas tik nori [...] „lietuvių, matematikos“[...]. Iš pateiktų atsakymų galima spręsti, jog kai kuriose mokyklose, yra paskirti tam tikri žmonės atsakingi už renginių organizavimą ir jų įvykdymą tuo tarpu kitose, organizuoti renginius apsiima tie, kurie gali ir turi laiko apsiimti muzikinių renginių organizavimą.

Toliau diskutuojant su respondentais jiems buvo užduotas trečiasis klausimas: *Kokias vyresniųjų klasių mokinių įsitraukimo galimybes į muzikinių renginių organizavimą išskirtumėte?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti, kokios yra mokinių įsitraukimo galimybės į muzikinių renginių organizavimą. Mokytojų atsakymai buvo sukatégorizuoti į 1 kategoriją ir 4 subkategorijas. (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. **Mokinių įsitraukimo galimybės į muzikinių renginių organizavimą (M=7)**

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Mokinių įsitraukimo galimybės į muzikinių renginių organizavimą	Galimybė dalintis savo idėjomis	<i>Mokiniai visada gali ateiti pas mane ir dalintis idėjomis, išvalgomis [...] gerbiu jų nuomonę ir kartu visada sprendžiame iškilusius klausimus ar bėdas (M1) Sudarėme mokinių tarybą, kurioje jie patys kelia idėjas, rašo scenarijus, repetuoja pasirodymus, diskutuoja. [...] visada yra galimybė ateiti pas mane ir prašyti pagalbos. (M3)</i>
	Mokinių įtraukimas į darbo grupes	<i>Manau reiktų labiau įtraukti mokinius į darbo grupes organizuojant mokyklos renginius, skirti pareigas. (M4) [...] metų pradžioje numatyti renginius ir kokios vyresnės klasės juos turėtų organizuoti. (M6)</i>
	Dekoracijų, pasirodymų parengimas	<i>Nemanau, kad suteikiame jiems tiek galimybių įsitraukti į organizavimo virtuvę kiek galėtume, bet leidžiame kurti dekoracijas, vesti šventes, papuošti sceną. (M5)</i>

	Sudarytos galimybės dirbti su garso, apšvietimo sistemomis renginių metu	<i>Mokiniai yra apmokomi sujungti aparatūrą, apšvietimą, įgarsinti renginius. (M2)</i> <i>Sukuriamos galimybės išreikšti save, parodyti muzikinius įgūdžius, padėti darbe operatorinėje, garsinti, apšviesti renginį, rašyti scenarijus (M7)</i>
--	--	---

Analizuojant informantų atsakymus tapo aišku, kad mokiniai turi skirtingas galimybes įsitraukti į muzikinių renginių organizavimą. Mokiniai gali dalintis savo idėjomis (1 subkategorija) – [...] „gerbiu jų nuomonę ir kartu visada sprendžiame iškilusius klausimus ar bėdas“. Kitus būtų labiau galima įtraukti į darbo grupes, paskirti mentorius priežiūrai (2 subkategorija). Treti turi galimybes prisidėti prie dekoracijų, pasirodymų parengimo, bet informantas/ė atvirauja, jog būtų galima rasti daugiau galimybių įtraukti vaikus (3 subkategorija). – „Nemanau, kad suteikiame jiems tiek galimybių įsitraukti į organizavimo virtuvę kiek galėtume“ Taip pat paaiškėjo, jog mokiniai gali būti apmokomi dirbti su įvairia, renginiams skirta, technine įranga (4 subkategorija). Gauti atsakymai parodė, jog mokyklos yra sukūrusios galimybes įsitraukti į muzikinių renginių organizavimo procesą pasitelkiant pasitikėjimą vieni kitais, darbo grupių kūrimą, mentorių skyrimą mokiniams, skiria apmokymus ugdytiniais, jog jie mokėtų dirbti su garso, apšvietimo sistemomis. Taip pat galima matyti, jog visada yra kur tobulėti ir reikia ieškoti dar daugiau būdų kaip mokinius būtų galima įtraukti į organizavimo pasaulį.

Diskutuojant toliau buvo užduotas ketvirtasis klausimas: *Kaip vyresniųjų klasių mokiniai įsitraukia į muzikinių renginių organizavimą?* Šiuo klausimu buvo siekiama išsiaiškinti kaip mokiniai įsitraukia į renginių organizavimą. Mokinių atsakymai buvo sukatégorizuoti į 1 kategoriją ir 3 subkategorijas (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. **Mokinių įsitraukimas į organizavimą** (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Mokinių įsitraukimas į renginių organizavimą	Scenarijų rašymas ir renginių vedimas, darbas su socialiniais tinklais	<i>Mokiniai dirba su socialiniais tinklais, skelbdami apie renginius, kuria plakatus, veda renginius, dalyvauja pasirodymuose, rašo scenarijus (M1) [...] paruošia dainas, ar instrumentinius kūrinius, papuošia salę renginiui, jį praveda (M5)</i>
	Pasyvus įsitraukimas	<i>[...] pasyviai, nes nemėgsta viešumo ir dėmesio, kiti bijo atsakomybės. (M4) Tiesą sakant retas įsitraukia, dažniausiai atsisako ir vengia bet kokio dėmesio ar atsakomybės (M3) Dar neteko girdėti nei iš vieno mokinio, jog jis nori įsitraukti į renginio organizavimą, todėl tenka griežtai liepti tai padaryti. (M6)</i>
	Aparatūros parengimas renginiui	<i>[...] noriai dirba su aparatūra, įgarsina, apšviečia, veda renginius (M2) Vyresniųjų klasių mokiniai geba organizuoti, atsakingai rūpintis reikalingomis priemonėmis, įgarsinimu, kūrinių atlikimu ir kt. (M7)</i>

Analizuojant mokytojų atsakymus paaiškėjo jog yra mokinių, kurie noriai dirba su su aparatūra (3 subkategorija), rašo scenarijus renginiams, juos veda (1 subkategorija). Taip pat tapo aišku, kad nemaža dalis mokinių atsisako bet kokios veiklos susijusios su renginių organizavimu, todėl juos tenka versti tai daryti (2 subkategorija) – [...] „retas įsitraukia, dažniausiai atsisako ir vengia bet kokio dėmesio ar atsakomybės“; „neteko girdėti nei iš vieno mokinio jog jis nori įsitraukti į renginio organizavimą, todėl tenka griežtai liepti tai padaryti“.

Kalbant toliau respondentams buvo užduotas penktasis klausimas: *Kaip į mokinių organizuojamus renginius įsitraukia kiti pedagogai?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti kaip

prie renginių organizavimo prisideda kiti pedagogai. Mokytojų atsakymai buvo sukatégorizuoti į vieną kategoriją ir 3 subkategorijas. (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Mokytojų įsitraukimas į mokinių organizuojamus renginius (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Mokytojų įsitraukimas į mokinių organizuojamus renginius	Pasirodymai kartu, padrąsinimas dalyvauti renginyje	<i>Atlieka kūrinius su mokiniais, padrąšina dalyvauti renginiuose, jei tema atitinka mokytojo mokomą dalyką, dažniausiai noriai įsitraukia ir padeda. (M1)</i>
	Pašiepimas, nepasitenkinimas mokinių organizuojamu renginiu	<i>Yra pedagogų, kurie vietoj pagalbos, tiesiog pašiepia mokinių bandymą organizuoti ar dalyvauti muzikiniuose renginiuose. Rodo didelį nepasitenkinimą, jei jų prašo ateiti į renginį savaitgalį ar po darbo valandų. (M3)</i>
	Įsitraukimui stinga laiko	<i>Nors mokytojai linkę palaikyti vaikus, jų idėjas ir sunkų darbą, bet dažnai jiems stinga laiko ir ne visada pavyksta įsitraukti. (M4)</i>

Analizuojant mokytojų pateiktus atsakymus tapo aišku, kad yra mokytojų, kurie dalyvauja drauge pasirodymuose, padrąšina (1 subkategorija) – „*Atlieka kūrinius su mokiniais, padrąšina dalyvauti renginiuose*“. Nuliūdino žinios, jog vis dar yra mokytojų, kurie nepalaiko mokinių iniciatyvų ir vietoj padrąsinimo, pašiepia ar kitaip pažemina motyvuotą mokinį (2 subkategorija) – [...], *tiesiog pašiepia mokinių bandymą organizuoti ar dalyvauti muzikiniuose renginiuose* “. Taip pat paaiškėjo, jog ne visi pedagogai randa laiko įsitraukti į mokinių organizuojamus renginius (3 subkategorija). Iš pateiktų atsakymų galime aiškiai pamatyti, jog mokytojų įsitraukimas galėtų būti žymiai didesnis ir gal tokiu būdu vaikai aktyviau dalyvautų muzikinių renginių organizavime.

Tęsiantis diskusijai respondentams buvo užduotas šeštasis klausimas: *Kokiomis priemonėmis motyvuojate/skatinate mokinius organizuoti muzikinius renginius?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti, kokios priemonės naudojamos mokinių motyvacijai kelti. Respondentų atsakymai buvo sukatégorizuoti į vieną kategoriją ir 2 subkategorijas (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. **Motyvacinės priemonės muzikinių renginių organizavime (M=7)**

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Motyvacinės priemonės renginių organizavime	Laisvė reikštis, pasitikėjimas	<i>Pastebėjau, jog kuo daugiau mokiniai jaučia, jog jais pasitikiu, nenubrėžiu aiškių ribų, jie labiau pasitikinčiai prisiima atsakomybę ir tokiu būdu jiems kyla motyvacija bandyti. (M2)</i>
	Padrąsinami žodžiai, padėkos	<i>Mokiniams motyvacija kyla jei po renginių jiems padėkoja ir pasako gražų žodį. (M6)</i> <i>Pagyrėmis, padrąsinimais [...] (M5)</i>
	Pažymiai, socialinės valandos	<i>Motyvuoju pažymiais, paleidimu iš pamokos, galimybe neatsiskaityti kokio nors kontrolinio, socialinėmis valandomis (M3)</i> <i>Skatinu laisvomis pamokomis, atleidimu nuo keletos pamokų ir pan. (M4)</i> <i>Vietoje atsiskaitomųjų darbų raštu, pakeičiame atsiskaitymo formą į praktinę [...] gerais pažymiais, padrąsinamais žodžiais, padėkomis per mokyklos garbės renginius. (M7)</i>

Analizuojant mokytojų atsakymus tapo aišku, jog mokiniams svarbu kai jais pasitiki ir leidžia laisvai reikšti savo kūrybiškumą (1 subkategorija). Taip pat, kad motyvacija kiltų, ne ką mažiau svarbūs ir padrąsinami žodžiai (2 subkategorija) – „*motyvacija kyla, jei po renginių jiems padėkoja ir pasako gražų žodį*“. Kitiems prisidėti prie renginių organizavimo tampa lengviau pažadėjus aukštesnį pažymį, laisvą pamoką ar socialines valandas (3 subkategorija). Gauti atsakymai parodė, jog motyvacijos priemonės muzikinių renginių organizavimui labai svarbios ir tokiu būdu įsitraukia didesnė dalis mokinių. Matoma akivaizdi nauda mokinių pagyrus, įteikus padėką ar pažadėjus geresnį pažymį. Jausdami, kad jais pasitiki, mokiniai drąsiau prisiima atsakomybes, nebijo paprašyti pagalbos, jaučiasi saugiau ir bando įgyvendinti savo idėjas.

Diskutuojant toliau, respondentams buvo pateiktas kitas klausimas: *Kokias mokinių idėjas ir iniciatyvas palaikote?* Šiuo klausimu buvo norima sužinoti kokias mokinių idėjas ir iniciatyvas

mokytojai palaiko. Respondentų atsakymai buvo sukatégorizuoti į vieną kategoriją ir 2 subkategorijas (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Mokinių idėjų ir iniciatyvų palaikymas (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Mokinių idėjų ir iniciatyvų palaikymas	Palaikomos visos idėjos	<i>Palaikau visas. [...] stengiuosi mokinių iniciatyvomis pasidžiaugti prie kolegų, tam, kad kuo labiau palaikyti tą jauną žmogų ir skatinti kūrybiškumą. (M3)</i> <i>Stengiuosi visas, jeigu jos įgyvendinamos, nes jeigu jie nori, vadinasi rūpi, jie tampa aktyvūs bendruomenės nariai. (M4)</i> <i>Stengiuosi palaikyti visas idėjas, o jei matau, kad dar trūksta, nukreipiu į reikiamą pusę. (M1)</i> <i>Kaip menininkas – labiausiai palaikau visas meninio pobūdžio idėjas ir iniciatyvas, kadangi šioje srityje galiu mokiniui padėti labiausiai. (M7)</i>
	Idėjų nebuvimas	<i>Palaikyčiau jas visas, jei jų tik būtų. Padėčiau tiek, kiek tik manęs reikėtų, bet jie neturi noro, o galbūt tiesiog bijo tą norą išreikšti. (M6)</i> <i>Visas, svarbu kad jų būtų kuo daugiau. (M5).</i>

Analizuojant mokytojų atsakymus paaiškėjo, jog jie nuoširdžiai palaiko visas mokinių idėjas, padeda nukreipti į reikiamą pusę ir viešai mokinių iniciatyvomis didžiuojasi (1 subkategorija) – „*Stengiuosi visas, jeigu jos įgyvendinamos, nes jeigu jie nori, vadinasi rūpi, jie tampa aktyvūs bendruomenės nariai*”. Taip pat interviu dalyviai paminėjo, jog neretai tų idėjų tiesiog nėra, bet patikino, jog visas jas palaikytų (2 subkategorija). Iš gautų atsakymų galima spręsti, jog mokytojai palaiko visas įmanomas idėjas, jomis didžiuojasi ir stengiasi, jog mokiniai nebijotų jomis dalintis.

Tęsiant toliau, buvo užduotas aštuntasis klausimas: *Ar pasitikite mokiniiais ir leidžiate jiems organizuoti renginius savarankiškai?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti ar mokytojai pasitiki ir

leidžia mokiniams organizuoti renginius patiems. Respondentų atsakymai buvo sukatégorizuoti į 1 kategoriją ir 3 subkategorijas (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Pasitikėjimas mokiniais ir leidimas jiems organizuoti renginius savarankiškai (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Pasitikėjimas mokiniais ir leidimas jiems organizuoti renginius patiems	Mokiniais pasitikima	<i>Visiškai pasitikiu, svarbu kad tik to noro būtų organizuoti muzikinius renginius. Dabar jaučiasi, jog dauguma juose dalyvauja tik tuo atveju jei jiems tai naudinga. (M2)</i> <i>Stengiuosi pasitikėti, leidžiu kūrybiškai žvelgti į užduotis, į renginius ar sceninę aprangą. Žinoma, visada esu šalia tam, kad padėčiau (M3)</i>
	Mokiniais nevisiškai pasitikima	<i>Visiškai savarankiškai organizuoti be mano žinios neleidžiu, patikrinu repertuarą, renginio temą, perklausau jų idėjas (M1)</i> <i>Šimtu procentu atsakomybės mokiniams neatiduodu, tačiau palieku laisvę jų idėjoms, mintims, norams įgyvendinti arba vizijų išpildymą pagal galimybes. (M7)</i>
	Mokiniai neorganizuojantys renginių	<i>Taip tikrai pasitikėčiau, jie labai protingi, gabūs vaikai, tik, kad vengia atsakomybių, jiems paprasčiau, kai viskas padaryta už juos (M5)</i> <i>[...]stengiuosi jiems parodyti, jog jais pasitikiu ir duodu jiems laisvę sukurti kažką savo, unikalaus, bet mokiniai stengiasi pasislėpti ir vengia bet kokio organizavimo ar dalyvavimo muzikiniuose renginiuose. (M6)</i>

Analizuojant informantų atsakymus paaiškėjo, jog mokytojai stengiasi pasitikėti mokiniais ir leisti patiems organizuoti muzikinius renginius (1 subkategorija), yra dalis mokytojų, kurie leidžia

muzikinius renginius organizuoti su priežiūra (2 subkategorija) – [...] „be mano žinios neleidžiu, patikrinu repertuarą, renginio temą“ [...]; „Šimtu procentu atsakomybės mokiniams neatiduodu, tačiau palieku laisvę jų idėjoms“ [...]. O tie respondentai, kurių mokiniai vis dar pasyviai įsitraukia į renginių organizavimą, stengiasi parodyti mokiniams jog pasitiki ir gali suteikti pagalbos (3 subkategorija) – „stengiuosi parodyti jog jais pasitikiu [...], bet mokiniai vengia bet kokio organizavimo“ [...]. Iš gautų atsakymų aišku, kad mokytojai atiduoda daug laiko ir jėgų, jog mokinių organizuojami muzikiniai renginiai įvyktų ir motyvuoja tuos, kurie vis dar bijo žengti šį žingsnį.

Tęsiantis pokalbiui buvo užduotas devintasis klausimas: *Su kokiomis abejonėmis susiduriate, leidę mokiniams organizuoti muzikinius renginius?* Šiuo klausimu buvo siekiama sužinoti kokios abejonės užklumpa mokytojus leidus mokiniams organizuoti muzikinius renginius. Respondentų atsakymai buvo sukatégorizuoti į vieną kategoriją ir 3 subkategorijas (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Abejonės dėl mokinių organizuojamų renginių (M=7)

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Abejonės dėl mokinių organizuojamų renginių	Abejonės dėl repertuaro, scenarijaus, chaoso ant scenos, neatvykimo į renginį	<i>Abejonės kyla dėl pasirinkto repertuaro, dėl scenarijaus teksto. chaoso ant scenos. Pergyvenu, kad atitiktų mokyklos vidaus taisykles. (M1)</i> <i>Būna minčių, kad kas jeigu neatvyks, nedalyvaus (M4)</i>
	Abejonės dėl neapskaičiuotų galimybių	<i>[...]ar atlaikys spaudimą ir negaus emocinio šoko, kai reikės pasirūpinti visais renginio dalyviais. Teko matyti situaciją kai mokiniai apsiėmė gerokai per daug nei galėjo įgyvendinti ir tai sugriovė jų motyvaciją (M2)</i> <i>Abejonės kyla ar susitvarkys su jauduliu. Neretai jie apsiima šiek tiek daugiau nei gali aprėpti. Todėl baisu, kad jie užsibrės per didelius tikslus, kurie tiesiog neįgyvendinami (M3)</i>
	Abejonių nekyla	<i>Pasitikiu mokiniais, jei jau apsiima ką nors kurti, visada išeina puikiai. Kai nori, jie būna</i>

		<i>tikrai atsakingi ir apgalvoja viską nuo pradžios iki pabaigos (M5)</i>
--	--	---

Gavus atsakymus tapo aišku, kad mokytojai vaikais pasitiki ir nuoširdžiai pergyvena dėl scenarijaus kokybės, repertuaro, neatvykimo į renginį (1 subkategorija). Taip pat yra abejojama, ar mokiniai tikrai gebės susitvarkyti su spaudimu, kurį gaus iš renginio dalyvių, ar neapsiims per daug užduočių, kurias bus per sunku įgyvendinti, ar nepraras tikėjimo savo jėgomis, jei kas nors nepavyks (2 subkategorija) – „*teko matyti situaciją, kai mokiniai apsiėmė gerokai per daug, nei galėjo įgyvendinti ir tai sugriovė jų motyvaciją*“; [...] „*ar atlaikys spaudimą ir negaus emocinio šoko* [...]“. Žinoma yra ir mokinių, dėl kurių organizacinių gebėjimų abejonių nekyla (3 subkategorija). Iš gautų atsakymų galima daryti išvadą, kad mokytojai nori nuoširdžiai apsaugoti mokinius nuo nesėkmių, todėl stengiasi padėti kuo labiau, jog jiems pasisektų organizuoti muzikinius renginius.

Tyrimo pabaigoje buvo užduotas paskutinis, dešimtas klausimas: *Kokias rekomendacijas pasiūlytumėte muzikinių renginių organizavimo gerinimui?* Šiuo klausimu buvo norima sužinoti kaip galima dar labiau pagerinti muzikinių renginių organizavimą. Respondentų atsakymai buvo sukatégorizuoti į 1 kategoriją ir 3 subkategorijas (žr. 11 lentelę).

11 lentelė. **Muzikinių renginių gerinimo rekomendacijos (M=7)**

Kategorija	Subkategorija	Subkategoriją iliustruojantys teiginiai
Muzikinių renginių gerinimo rekomendacijos	Mokyklos bendruomenės įtraukimas	<i>Kuo didesnis visos mokyklos bendruomenės ir administracijos įsitraukimas į organizuojamus renginius. (M1)</i>
	Visapusiškas pasitikėjimas, išmokti kalbėtis	<i>Pirmiausia rekomenduočiau pasitikėti jaunais žmonėmis. Nes idėjų jie turi ir tikrai nemažai, bet jais reikia tikėti ir leisti jas įgyvendinti. (M3) [...] manau mokyklos bendruomenei reikia išmokti kalbėtis ir išgirsti vieniems kitus, nes paskutiniu metu, mes kaip</i>

		<i>žmonės nebemokam to padaryti ir tas labai liūdina (M2)</i>
	Darbo grupių sudarymas, mentorių paskyrimas, finansų paskyrimas	<i>Įjungti mokinius į darbo grupes, organizuojant mokyklos renginius, kad ir nesudėtingiems darbams ar pasiteirauti kokioje srityje galėtų/norėtų pagelbėti. (M4)</i> <i>Galima būtų metų pradžioje numatyti renginius ir kokios vyresnės klasės juos turėtų organizuoti, paskirti mentorius, kurie padėtų, nukreiptų juos tinkama linkme, motyvuotų. (M5)</i> <i>Biudžetinės įstaigos negali labai laisvai disponuoti finansais (prizų, padėkų, dovanų, mokytojų skatinimui skirtų pinigų trūkumas). Taip pat trūksta ir tikslingų projektų, kurių pagalba savivaldybė ar valstybė finansuotų iniciatyvas (M7)</i>

Iš gautų atsakymų buvo galima spręsti jog mokytojai norėtų didesnio mokyklos bendruomenės įsitraukimo (1 subkategorija), norėtų, kad visi mokiniai labiau pasitikėtų ir leistų atsiskleisti jų įdėjoms (2 subkategorija) ir, kad atsirastų daugiau įsitraukimo į muzikinių renginių organizavimą, sudarant darbo grupes, padedant mentoriams, taip pat norima jog būtų skiriama daugiau finansų, kurie leistų skatinti ne tik mokinių iniciatyvas bet ir skatintų didesnę mokytojų įsitraukimą (3 subkategorija). – „*Biudžetinės įstaigos negali labai laisvai disponuoti finansais (prizų, padėkų, dovanų, mokytojų skatinimui skirtų pinigų trūkumas)* [...]“.

Tyrimo apibendrinimas

Iš gautų mokytojų atsakymų galima daryti išvadas, jog mokiniams, renginiai yra reikalingi, tačiau ne visi noriai juose dalyvauja ir prisideda prie organizavimo. Vis dar yra bijančių atsakomybių, nesėkmių, nusivilimų. Mokyklose yra daug organizuojamų įvairių renginių, taip pat sukurta nemažai galimybių prie jų prisidėti. Tam, kad vyresniųjų klasių mokiniai įsitrauktų,

mokytojai skiria nemažai dėmesio motyvacijai, idėjų ir kūrybiškumo laisvei reikštis, pasitikėjimo ir ryšio kūrimui, tačiau vis dar yra pedagogų, kurie smugdo mokinius, ne tik, kad neprisideda prie organizavimo ar pagalbos, bet pažemina ir pasityčioja iš mokinių bandymo organizuoti ar dalyvauti muzikiniuose renginiuose taip griudami jų pasitikėjimą savimi. Galima pasidžiaugti jog didesnė dalis pedagogų pasitiki ir didžiuojasi mokinių iniciatyvomis, nuoširdžiai rūpinasi, kad būtų kuo mažiau nesėkmių, padeda mokiniams visais atsirandančiais klausimais ir kartu sprendžia iškilusias problemas. Galima teigti jog mokytojai stengiasi įdėti visas savo pastangas jog visi prisidėtų prie muzikinių renginių organizavimo. Ieško naujų galimybių įtraukti, motyvuoti ugdytinius į visą renginių kūrimo procesą ir bando rasti laiko pagalbai, įkvepiančiam žodžiui, kad ugdytiniai labiau pasitikėtų savo jėgomis ir sukurtų, kuo daugiau gražių, prasmingų visiems, muzikinių renginių.

IŠVADOS

1. Renginys – tai vieningas, laike ir erdvėje apribotas žodžių, veiksmų, vaizdų junginys, skirtas tam tikrai temai atskleisti ir išreikštas atitinkamomis priemonėmis bei metodais. Renginiai jungia visuomenę, vysto kultūrą, neleidžia pamiršti praeities įvykių, suteikia žmonėms motyvaciją tobulėti ir domėtis pasauliu, padeda pažinti, bei įprasminti tikrovę. Taip pat jie gali būti skirstomi į informacinius, kultūrinius, sportinius, pramoginius ir visi renginiai turi bendrą, unikalią savybę – fiziškai suburti žmones į vieną bendrą erdvę, skatinti juos komunikuoti ir megzti ryšius. Tai yra laikini įvykiai ir kiekvienas jų yra trukmės, aplinkos, vadybos ir žmonių visuma.

2. Literatūros analizė parodė, kad organizuojant muzikinius renginius mokykloje reikėtų vadovautis amžiaus skirstymu, kad kuriant programą būtų galima atsižvelgti į tos amžiaus grupės poreikius, fizines ir dvasines galimybes, pedagoginius tikslus ir uždavinius, asmenybės formavimosi ar tobulėjimo procesą ir kitokius veiksnus. Pagrindinės renginių grupės kultūros ir švietimo įstaigose klasifikuojamos į reprezentacinius, pažintinius, kalendorinius, teminius ir pramoginius.

3. 9-12 kl. mokinių amžiaus tarpsnis apima viduriniąją ir vėlyvąją (15-18m.) paauglystę. Moksleiviai dažnai tampa emocionalūs, jų nuomonė greitai keičiasi, jie nori pritapti, būti išklaustytais. Būtent šiuo metu paaugliams būdingos intensyvesnės emocinės reakcijos, greitai besikeičianti nuomonė bei kategoriškumas. Svarbu paminėti, jog vaikai, kenčiantys nuo potrauminio streso sindromo, vengs dėmesio, bus ypatingai uždari ir norės jų interesus atitinkančių veiklų. Vienintelis kelias į tokio mokinio vidų bus per švelnų žodį ir pasitikėjimu grįstą dialogą.

4. Kokybinio tyrimo rezultatai atskleidė, kad renginiai ugdymo įstaigoje yra reikalingi, deja ne visi juose noriai dalyvauja. Tam, kad vyresniųjų klasių mokiniai įsitrauktų į renginių organizavimą, mokytojai skiria nemažai dėmesio jų įdėjoms ir kūrybiškumo laisvei reikštis, pasitikėjimo ir tarpusavio ryšio kūrimui, ugdytinių motyvacijai, Džiugu, kad kartu bendradarbiaudami jie sprendžia iškilusias problemas, aptaria sėkmes bei skatina visas mokinių iniciatyvas. Pastebėta, kad vis dar yra dalis pedagogų, kurie viešai šaiposi iš mokinių bandymo organizuoti muzikinius renginius ar juose dalyvauti. Šie neetiški pedagogų veiksmai daro nemažą žalą ugdam mokinių savivertę bei pasitikėjimą savimi. Būtina nuolat ieškoti naujų galimybių įtraukti, motyvuoti ugdytinius į visą renginių kūrimo procesą, rasti laiko pagalbai, įkvepiančiam žodžiui, motyvacijai, kad ugdytiniai vis labiau pasitikėtų savo jėgomis ir sukurtų kuo daugiau gražių, prasmingų muzikinių renginių.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

- Abromaitienė L., Liaudinskienė G. (2004) *Smurto šeimoje poveikis vaikų socializacijai vidurinėje mokykloje*
- Adaškevičienė, V. (2007). *Kompetencijų link. – Pedagogų kompetencijų raiška ugdymo procese.*
- Allen, J. R. (1998). *Of resilience, vulnerability, and a woman who never lived.* Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America
- Allen, Paul. *Management for the Music Business.* Oxford: Elsevier Inc., 2007.
- American Psychiatric Association (2013) *‘Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5.* 2013: American psychiatric association.
- Bagdonienė L., Bagdonas E., Kazlauskienė E., Zemblytė J. (2004). *Organizacijų vadyba.* Kaunas.
- Balčiūnienė I. (1996) *Personalo motyvavimas.* Kaunas, p. 160-167
- <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2008~1510238349642/J.04~2008~1510238349642.pdf>
- Battistich V., Hom A. (1997) *The relationship between students' Sense of their school as a community and their involvement in problem behaviors.* Vol. 87, No. 12.
- <https://ajph.aphapublications.org/doi/epdf/10.2105/AJPH.87.12.1997>
- Berner P. (2017) *The practical guide to organising events.*
- <https://pdfcoffee.com/the-practical-guide-to-organising-events-pdf-pdf-free.html>
- Bitinas B. (2000) *Ugdymo filosofija.* Vilnius.
- Bowdin G. A. J., Allen J., O'Toole W., Harris R., McDonnell I. (2011). *Events Management.*

[https://books.google.lt/books?hl=en&lr=&id=SQ1FAQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&ots=l9XEYXS
kEf&sig=ZYyQnZMtSVLsADeBpWjPystcs00&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.lt/books?hl=en&lr=&id=SQ1FAQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&ots=l9XEYXS
kEf&sig=ZYyQnZMtSVLsADeBpWjPystcs00&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)

Brilė K. E. (2017) Kaip save motyvuoti: *išorinė ir vidinė motyvacija*.

[http://tunevienas.lt/index.php/pagrindinis/motyvacija/itemlist/user/576-
kajaelenabril%C4%97?start=12](http://tunevienas.lt/index.php/pagrindinis/motyvacija/itemlist/user/576-
kajaelenabril%C4%97?start=12)

Butkienė G. (1993) *Mokykime bendradarbiauti*. Lietuvos švietimo reformos gairės. Vilnius,
p. 25-49

Caciur, T. (2012). *Organization of a large scale music event: planning and production*.

Čekuolienė, E. (2014). *Augi(ni)mo psichologija*. Vilnius

Damon W., Menon J., Bronk K. C. (2003) *The Development of Purpose During Adolescence*.
Stanford university, p. 119 – 127

https://www.researchgate.net/publication/254469430_Damon_W_Menon_J_Bronk_KC_The_development_of_purpose_during_adolescence

Dobranskienė R. (2002). *Mokyklos bendruomenės vadyba: monografija*. Šilutė

Getz D. (2007) *Event studies: Theory, research and policy for planned events*.

Guzauskas A. (2012) *Renginių organizavimas*. Klaipėda, p. 6 – 60

<http://ebooks.kvk.lt/eb/308/renginiu-organizavimas/>

Hoyle, L. H. (2002). *Event Marketing. How to successfully promote events, festivals, conventions, and expositions and expositions*.

Jago, L.K. (1997) *Special events and tourism behaviour: a conceptualization and an empirical analysis from a values perspective*. Victoria university, p. 17 – 46

<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=1ffe8801583cb466e3b5d77ab375c4179488cc57>

- Jakubauskienė J. (2018) *Kaip skatinti mokinių motyvaciją*. <https://lvjc.lt/straipsnis/kaip-skatinti-mokiniu-mokymosi-motyvacija/>
- Jovaiša J. (1993) *Mokytojų rengimas*. Acta paedagogica Vilnensia, t. 2, p. 109 – 112
<https://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia/article/view/9370>
- Jovaiša J. (2001) *Ugdymo pradmenys*. 4 – asis leidimas. Šiauliai.
- Jovaiša L. (1995) *Hodegetika: auklėjimo mokslas*. (p. 30). Vilnius.
- Kotler P. (2000) *Marketing management*. Prentice Hall International, p. 47 – 54
- Krueger R. F., Tackett J. l. (2003) *Personality and psychopathology: working toward the bigger picture*, 17(2), p. 112 – 123
https://www.researchgate.net/publication/10753373_Personality_and_Psychopathology_Working_Toward_the_Bigger_Picture
- Kvieskienė G. (2003) *Socializacija ir vaiko gerovė*. Vilnius.
- Legkauskas, V. (2013). *Vaiko ir paauglio psichologija: šiandienos iššūkiai. Vadovėlis aukštųjų mokyklų studentams*. Vilnius.
- Navickas, V., Vaičiulienė, A. (2010) *Žmogaus raidos psichologija*.
- Paulavičiūtė, A. (2008) *Renginių organizavimo abėcėlė*. Vilnius.
- Petrulytė, A. (2012). *Paauglio psichosocialinė raida*. Vilnius, p. 10 – 64
- Piette A. (1992) *Play, reality, and fiction: Toward a theoretical and methodological approach to the festival framework*, p. 37 - 50
- Pikūnas J. (1994) *Asmenybės vystymasis*. Kaunas.
- Pomerantz E. M., Moorman E. A. (2010) *Parents' Involvement in Children's Schooling*, p. 3 – 16
- Punjani N., Mevawala A. (2019) *Resilience among adolescents: A concept, construct, process, outcomes and nurses' role*, p. 32 – 36

Rauhe H., Demmer C. (2004) *Kultūros vadyba ir praktika: profesionalaus meno teorija ir praktika.*

Richard, F. (2003) *Values of the Creative Class.*

[http://www.fastcompany.com/1741581/values-creative-class.](http://www.fastcompany.com/1741581/values-creative-class)

Slušnys L., Šukytė D. (2014) *Dėmesio: paauglystė.* Vilnius, p. 35 – 70

Surginienė, L. (1987). *Renginių organizavimo metodika.* Vilnius.

Šiaulių Lieporių gimnazija. Metinis renginių planas. (2023/2024)

Vanagaitė A. (2015) *Kaip motyvuoti vaikus mokytis.*

<https://www.gruzdziugimnazija.lt/wp-content/uploads/2015/11/Straipsnis-gimnazijos-internetiniame-psl-apie-motyvacij%c4%85.-1-1.pdf>

Williams C. K., Williams C. C. (2011) *Five key ingredients for improving student motivation,*
p. 3 – 23

Wyse D., Dowson P. (2013) *Knyga apie mokinių kūrybiškumą,* p. 17 – 43

Želvys R. (2003) *Švietimo organizacijų vadyba.* Vilnius, p. 21 – 44

Žukauskienė R. (2006) *Kriminalinio elgesio psichologija.* Mykolo Romerio universitetas,
p. 51 – 59

Žukauskienė R. (2012) *Raidos psichologija: integruotas požiūris.*

PRIEDAI

Priedas Nr.1

Kokybinio tyrimo interviu klausimai

PUSIAU STRUKTŪRUOTAS INTERVIU BENDROJO UGDYMO MUZIKOS PEDAGOGAMS

Interviu data:

DEMOGRAFINIAI DUOMENYS

Amžius.....

Jūsų išsilavinimas.....

Istaiga, kurioje dirbate.....

Jūsų pedagoginio darbo stažas.....

Jūsų kvalifikacinė kategorija.....

MUZIKINĖS VAIZDUOTĖS LAVINIMO YPATUMAI IKIMOKYKLINIAME VAIKŲ AMŽIUJE: PEDAGOGŲ POŽIŪRIO ANALIZĖ

1. Kokie muzikiniai renginiai organizuojami jūsų mokykloje?

--

2. Kas jūsų istaigoje organizuoja muzikinius renginius?

--

3. Kokias vyresniųjų klasių mokinių įsitraukimo galimybes į muzikinių renginių organizavimą išskirtumėte?

4. Kaip vyresniųjų klasių mokiniai įsitraukia į muzikinių renginių organizavimą?

5. Kaip į mokinių organizuojamus renginius įsitraukia kiti pedagogai?

6. Kokiomis priemonėmis motyvuojate/skatinate mokinius organizuoti muzikinius renginius?

7. Kokias mokinių idėjas ir iniciatyvas palaikote?

8. Ar pasitikite mokiniais ir leidžiate jiems organizuoti renginius savarankiškai?

9. Su kokiomis abejonėmis susiduriate, leidę mokiniams organizuoti muzikinius renginius?

10. Kokias rekomendacijas pasiūlytumėte muzikinių renginių organizavimo gerinimui?

